

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG ES NYOMDA: KAPU-U. 64-66
KIADÓHIVATAL: FERDINAND KIRÁLY (VOLT REZSŐ) KÖRÜT 6

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 1-77,
KIADÓHIVATAL 82, NYOMDA 6-77 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:

Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ

SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXIII. évt. 200. szám

Hétfő, 1927. szeptember 5.

Vanderwelde váratlanul elutazott Genfből, s valószínűleg lemond a külügyminiszterségről

A népszövetség tegnapi ülése -- A magyar-román vitában döntést várnak

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A népszövetség tegnapi délelőtti tizenegy órakor tartotta első nyilvános ülését. Az ülést Villegas elnök nyitotta meg, aki megnyitójában megemlékezett az elhunyt Ferdinánd román királyról, méltatva a népszövetség körül kifejtett érdemeit. A román delegátusok állva hallgatták végig a beszédet. A megnyitó beszédre Titulescu válaszolt, megköszönve a kegyeletes szavakat.

Ezután tértek át a napirend első pontjára, a sajtó konferencia jelentésére, amelynek előadója De Broqueres belga delegátus volt, s ahhoz még Bornban angol és Stresemann szólaltak fel, s a jelentést elfogadásra ajánlották.

Ezután Stresemann, mint a gazdasági bizottság előadója ismertette a gazdasági bizottság határozatait, végül Paul Boncour az intellektuális együttműködés kapcsolatainak megteremtésére alakult bizottság munkásságáról számolt be. Az ülés délután félkettőig tartott, s ma féltizenegykor újból összeülnek.

Vanderwelde váratlan elutazása

Genfben nagy szenzációt keltett, hogy Vanderwelde belga külügyminiszter hirtelen hazautazott. Hír szerint utazása összefüggésben van azzal, hogy résztvegyen a minisztertanácson, ahol nem arról lesz szó, hogy a rajnai megszállást csökkentsék, hanem arról, hogy választott bíróság vizsgálja meg azokat a vádakat, melyek a német katonaságnak a világháborúban történt kegyetlenkedéseiről szólnak. Erre nézve Belgium és Németország között megegyezés jött létre, a mely Párisban rossz vért szült, s a francia kormány most arra akarja rávenni Belgiumot, hogy a németekkel kötött megállapo-

dástól lépjen vissza. Ha ez a francia befolyás érvényesül,

Vanderwelde lemond a külügyminiszterségről.

Ebben az ügyben különben Stresemann ma délután tájékoztatja a német sajtót.

A magyar-román per

A Times szerint — amint azt Londonból jelentik — a magyar-román vitának nagy következményei lehetnek. Ez a tüskés probléma évek óta nyugtalanítja a magyar és a román közvéleményt. Az ügy bizonyos politikai elvekkel is összefügg, s a vita félig jogi, félig politikai, melyeknek mérlegelésére a népszövetség jogosult. A népszövetség jó hírnevére fontos, hogy

bátran nyuljon hozzá a kérdéshez,

s ha még most se oldaná meg, legalább egy lépéssel vigye előre.

A magyar-román döntőbíróság ügyében kiküldött hármas bizottság, amelynek tagjai Chamberlain mint elnök, Villegas chilei és Sato japán kiküldöttek, ma délután bizalmas megbeszélésre összeültek. Magyar részről Walkó és Gajzágó jelentek meg. Chamberlain előadói beszéde után Titulescu fejtegette Románia álláspontját.

Gázol a népszövetség autója

Stresemann külügyminiszter tegnap este Loucheur, valamint több hölgy és férfi társaságában vacsorára autózott. Útközben az autó elgázolt egy kerékpárost, aki a kórházban ma reggelre sebeibe belehalt.

Falcoianu

mesternek egykor még hálás lesz az utókor, amiért olyan alaposan kihasználta a Monitorul Oficialt. Ha ő és társai nem sikasztják azt a rengeteg pénzt, akkor nincs országgraszoló panama, s ha ez nincs, akkor nincs olyan minisztertanácsi határozat sem, mely az idáig való állami vagyonkezelést (amit sok esetben elkezelésnek lehet minősíteni), s számosaknak a vagyonszerzését akarja megvizsgálni.

A kormánynak curtea de argesi kegyeletes utjában hozott ez a határozata a legjelentősebb kormányzati tények egyike: idáig talán a legtöbbet érő, s a legnagyobb hatással bíró, mivelhogy a minden ország támaszát, talpkövet jelentő közérkölcös megjavítására szolgálhat. Nincs is elegendő szavunk a dicséretre, hogy végre erős kézzel bele akarnak nyulni a darázsészekbe, amit naturalista szólammal egészen másnak lehetne nevezni. Annak ellenére szeretnénk erősen megdicsérni a kormányt e bátor és energikus gesztusért, mivel a Brassói Lapok, amint azt feketét a fehérre kimutathatjuk, már közel egy évtized óta számos cikkében követelte a közfunkcionáriusok hirtelen vagyonszerzésének, a köz rovására való illegitim meggazdagodásának a megvizsgálását s mégis liberális és néppárti uralom alatt tovább burjánozhatott és bűdösödhetett a korrupció.

Számos alkalommal rámutattunk arra, hogy egyes köztisztviselők a pozíciójukat, befolyásukat és kiváltságukat a kisebbségekkel szemben fennálló hatalmi helyzetüket arra használták fel, hogy maguknak jogtalan előnyöket fő'deket, házakat harácsoljanak, hogy nagyon sokra megy azoknak a közalkalmazottaknak a száma, akik az állam kárára nem egyformán hajtják be az adókat és a vámokat s nem egyformán liferálják a vasuti kocsikat, s akik a közpénzek kezelésében min denféle rafineriával juttatnak maguknak hasznót és rövidítik meg a kincstárt: s hogy számos köztisztviselő, aktív és nyugalmazott nem egy, hanem öt-hat címen és módon huz nagy fizetést vagy nyugdíjat és használja ki összeköttetéseit és a felsőség elnézését mérhetetlen kapzsisága kielégítésére. Falcoianu-nak és Tomescunak és még sokaknak kellett sok-sok milliót eltoltvajaníniok az állam pénzéből, hogy a mi szerény javaslatunk, amely lvel a korrupció kíméletlen üldözését, a hivatalnokok egy részének bűnös és káros vagyonszerzésének visszamenőleg való megvizsgálását már évekkkel ezelőtt ajánltuk a kormánv figyelmébe.

De jobb későn mint soha és sokat meg lehet menteni bizonyára, ha azt a bölcs elhatározást, mely a curtea de argesi különvonaton született, bátor, erélyes és következetes végrehajtás követi. Mert óriási a feladat, hogy ezt a korrupció- és panamadzsungelt, amely évek sora alatt szinte áthatolhatatlanná vált, a kormány keresztültörje és rajta a tiszta erkölcs, a becsületes közigazgatás kifogástalan utját vágja. Elsőbben is nehéz lesz hozzá olyan uttorókat találni, (akárcsak Istennek Noéban olyat, akire rábízhatta az emberiség jövőjét), akiket semmi előítélet, semmi terheltség, semmi megközelíthető gyöngérég nem befolyásol; akik mindenre és mindenkire való tekintet nélkül hajtják végre a mérhetetlen fontosságu feladatot.

A kormánynak, ha már hozzá fog a korrupció irtásához — amit ismétéljük — nem lehet eléggé méltányolni, akkor terjedjen ki

GAZDASÁGI HŐMÉRŐ

A lej mára esett.

Száz lej Zürichben
3'20 svájci frank.

100 lej — dollár	1 dollár	162 lej
100 lej 2 shilling 7 p.	1 angol font	789 lej
100 lej 3'53 pengő	1 pengő	28'45 lej
100 lej 2'605 arany.	1 márká	38 62 1/2 lej
100 lej 20'90 cseh kor.	1 cseh korona	4'81 lej
1 svájci frank	31'30 lej	

Terménypiaci

Az árak érezhetően esnek.

Buza 840, árpa 630, tengeri 540, zab 540 lej.
Liverpool: Buza irányzat szilárd. Októberi 10'10 1/4,
decemberi 10'10 3/8, márciusi 10'9 3/8.
Chicago: Buza irányzat szilárd. Szeptemberi 133 3/4,
decemberi 138 1/8, márciusi 141 1/8.

Budapesti terménypiaci

Irányzat szilárd. Buza 30'85-31'05, rozs 28-28'25, zab 22'50-22'75, takarmányárpa 25'50-26, tengeri 24'75-25'25, repce 43'50-44'50, korpa 18'50-19.

500.000 dollár

egy amerikai nagyvállalat számára is jelentékeny összeg és a Standard Oil Co mégis 500.000 dollárt irányzott elő egyetlenegy benzinfajtának a be-reklámozására. Erdély kereskedőikö-zül is csak azok fejlődnek, akik évi költségvetésükben állandóan ott szerepeltetik a Brassói Lapok hirdetési oldalait, mert a Brassói Lapok hatalmas nyilvánosságával a modern gondolkozásu üzletembernek állandó kapcsolatban kell lennie, hogy saját fejlődését szüntelenül munkálhassa

magas gondja visszamenőleg azokra a milliókat érő házhelyekre és rgyogó palotákra is, melyeket számos köztisztviselő törvényes jogcím és minden rávaló reális vagyon vagy jövedelem nélkül kapott és épített. Vizsgáltassa meg az országban (és anélkül, hogy a vizsgálóknak ezért szintén nagyjértékű házhelyek ajándékozhatnának), miképpen volt lehetséges, hogy egyesek a közvagyonból máról holnapra gazdag emberek lehettek, hogy a kik két-három hónapig valami címen a kormány szolgálatában álltak, a városok legszebb részein házhelyet kaphattak, fényes villákat vagy hatalmas palotákat építhettek, s azokkal — a törvényes kikötések ellenére — szabadon üzérkedhettek?

Nincs a kormányzatnak az a ténye, mely hasznosabb és becsesebb lenne, mint a jogtalan vagyonszerzésnek a feltárása és további megakasztása, s ami nélkül az egész munkának csak negyedértéke volna: a magánosok és erkölcsi testületek méltatlanul szenvedett kárainak jóvátétele. Ép ez okból legyen a munka teljes, legyen méltó a komoly elhatározáshoz és a nagy célhoz, melyet a kormány megvalósítani akar. Románia szebb jövője függ attól, hogy a közérkölc uralkodik a közélet egész vonalán.

A „királyi biztos” letartóztatja a korcsmárost hamispénz gyártása miatt

De pár ezer leig alkudni is lehet vele

BRASSO. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Erzsébetvárosról jelenti tudósítónk az alábbi esetet, mely a legsürgősebb vizsgálatot és valószínűleg esetén a legszigorubb eljárást követeli:

A küllőmegyei Balázstelke községben Abraham Vilmos korcsmároshoz az egyik este 10 órakor beállt egy urias külsejű alak, aki mint komiszár regál mutatkozott be s akinek kíséretében a jegyző és a csendőrmester is ott volt. A komiszár regál megparancsolta a korcsmárosnak, hogy

szedje össze az összes birtokában levő pénzt és kövesse őt, mert le van tartóztatva.

Az ilyképpen aposztrofált korcsmáros érdeklődésére, hogy voltaképpen miért is kell a pénzét összeszedni és miért tartóztatják le, a jegyző adta meg a választ. Közölte, hogy egy Szilágyi nevű embernél hamis pénzt találtak és ez azt vallotta, hogy a pénzt Abraham Vilmos korcsmárostól kapta. Itt tehát pénzhamisítás főroga fenn és Abrahamot emiatt Bukarestbe kell szállítani.

A korcsmáros haladékat kért az elutazásra, hogy sürgős dolgait elintézhesse, de, bár a jegyző is jóállást vállalt érte, a komiszár regál nem volt hajlandó halasztást adni. Végül azonban, hosszas kérés és kapacitálás után a komiszár ur hajlandónak mutatkozott haladékat adni addig, míg Szilágyival szembesztik,

ha Abraham hatezer lejt fizet.

Mivel azonban hatezer lejt nem volt kéznél, abban állapodtak meg, hogy a korcsmáros kétezer lejt nyomban ad, másnap még kétezer s mikor visszajön, a harmadik részletet is megfizeti.

A pénzt átvéve, a királyi biztos odébb állt és azóta sem jelentkezett. Érdeklődtek a vármegyei prefektusnál, hogy van-e tudomásuk ilyen megbízatásu regál komiszárról, de ott semmiféle hasonló jellegű biztosról nem tudnak.

Eddig a tudósítás, amihez azt a kérdést kell hozzáfűznünk, hogy ha már az a királyi biztos valami szédelő volt, aki a korcsmárost a pénzhamisítás ürügye alatt megzsarolta, mit keresett a kíséretében a községi jegyző és a csendőrmester?

Erre vonatkozólag szükséges elsősorban (mert hisz a szélhámost a hatóság hivatalból tartozik üldözni) a vizsgálatot megejteni.

Magyar fiuk, magyar lányok!
Az öröklött nemességhez még egyet kell szereznetek. Azt, amely a termelő munkából lakad.

Nem állitanak fel kisebbségi államtitkárságot

Továbbra is Tatarescu miniszter intézi a kisebbségi ügyeket — A személyi problémák miatt bukott meg a terv

BUKAREST. (A Brassói Lapok munkatársától.) Nehány nappal ezelőtt megemlékeztünk arról, hogy a kormány tervbe vette egy kisebbségi vezérigazgatóság (más forrás szerint kisebbségi államtitkárság) felállítását, melynek élére magyar anyanyelvű férfit állítottak volna. A kulisszák mögött már tudni vélték azt is, hogy ki kerül ennek az új államtitkárságnak az élére s a beavatottak leginkább Tőkés Ernő bukaresti református esperes és Kiss Géza liberális szenátor nevét emlegették.

Ma megbízható forrásból arról értesülünk, hogy az államtitkárság felállításából nem lesz semmi. A terv csak futólagosan került fel, de a kormány azonnal el is vetette, mert egyrészt nem tartja alkalmasnak az időt arra, hogy a kormányba kisebbségi fér-

fiu kerüljön, másrészt az az álláspontja, hogy egy ilyen államtitkárság felállítása dezavualná Tatarescu minisztert, aki az imperiumváltozás óta igen „különösen” intézi a kisebbségi problémákat.

De ettől eltekintve lehetetlenné vált az új államtitkárság felállítása azért is, mert a magyarság a kombinációba hozott neveket a legteljesebb bizalmatlansággal fogadta, a mint nem előlegezte volna jóakarátát egyetlen olyan magyar politikusnak sem, aki az elmúlt választásokon a kisebbségi front ellenében a kormány oldalán vette fel a harcot. Már pedig a kormánynak nem lehet az célja, hogy a magyar tömegeket még jobban elszigetelje és kihívó intézkedésekkel tömörítse.

Szétugraszították Belgrádban Radics választási gyűlését

A horvát parasztszövetség azonnal csomagolt és hazautazott

BELGRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Radics István tegnap este az Adria szállóba egybehívta a választói népgyűlést, amelyen ő maga akart felszólalni. A szállóban egy fiatalemberekből álló nagyob csoport jelent meg a gyűlés megnyitása előtt, és

kiadták a jelszót Radics eltávolítására.

A teremben még a gyűlés megnyitása előtt

általános volt a verekedés

ennek ellenére megnyitották, s Radics Pál, a parasztszövetség öccse, a párt belgrádi listavezetője nyugalomra intette a tüntetőket. Ezek azonban

vezetője nyugalomra intette a tüntetőket. Ezek azonban

tülsiketítő zajjal válaszoltak, megátamadták az elnöki emelvényt, mire általános verekedés tejődött ki.

A rendőrség erre föloszlatta a gyűlést, s kiürítette a termet, amelynek valamennyi ablakát beverték, s berendezési tárgyait meg rongálták a tüntetők.

Radics a kudarc miatt mélyen elkeseredve összezsugorolt, s még az éjjel visszautazott Zágrábba.

A háromszéki liberális „magyarok” legelső vívmánya

Számüzik a magyar feliratokat a magyar emberek cégtábláiról

BRASSO. (A Brassói Lapok munkatársától.) A legutóbbi képviselő- és szenátorválasztások liberális forgatagában örüleles kankánt lejtettek a háromszéki fronton a magyarnak született dr. Gavril Jancsó, Ernest Tőkés, dr. Julius Biró és a baróti katolikus plebános. Ezek a jó urak habzó szájjal szidták a testvéreik boldogulásáért önzetlenül küzdő Magyar Pártot, annak vezetőit és jelöltjeit. Hogy mi volt eljárásuk és örökre megbélyegzett szereplésük tulajdonképpen mozgó rugója, azt mindenki jól tudja.

Ezek a liberális zsoldba szegődött egyének a testvéreikre zúdított szítkok áradatában nem feledkeztek meg arról sem, hogy Judás szerepük szepítéséről gondoskodjanak. Írásban és szóban hirdették, hogy ők a magyarság érdekében csatlakoztak az uralkodó párthoz és erősen fogadkoztak, hogy ők kivívják a magyarság jogainak diadalát.

Háromszékmegye önjelölt-apostolainak fogadkozása úgy látszik botrányosan kezdte a napokban ugyanis e színmagyar vármegyében prefektusi rendelet jelent meg, amely utasítja az illetékes hatóságokat, hogy

a nem tiszta románnyelvű cégtáblákat 80.000 lejjel adóztassák meg.

Azt hittük, hogy a cégtáblák ügye már nyugvóponttra jutott, hiszen, mikor a liberális párt legutóbbi uralkodása idejében megindult a törvényes alappal nem bírő hajsza a magyar- és németnyelvű cégtáblák ellen, illetékes helyeken eldöntötték, hogy az országban lakó népek nyelve nem idegen nyelv, ennél fogva az ezen népek anyanyelvén megfogalmazott cégfeliratok külön és kedvezőlen rendelkezés alá nem vonhatók.

Es imé, ennek dacára a Gavril Jancsó, Ernest Tőkés, Julius Biró és a baróti katolikus plebános első nagy vívmányaként Háromszéken most azokat a táblákat,

melyeken a magyar tulajdonos nevét a román szöveg mellett anyanyelvén is ki merte írni, büntetésből 80.000 lej taxával sújtják.

A liberális magyarok fényes diadalát keserű könnyhullatás kíséri. Sírnak a háromszéki magyarok, akik e rendelet elviselhetetlen anyagi terve alatt roskadozva, kénytelenek édes anyanyelvüket megtagadni, mellőzni.

Mi azonban azt mondjuk: Félre a keserűséggel. Tessék jogorvoslattal fellépni a sérelmes rendelet ellen, mert a békeszerződés és a párisi konvenció egyaránt biztosítja az anyanyelvnek az üzleti életben való szabad használatát és mert ezt már jogerős döntések is szankcionálták, melyek kimondták, hogy

a hazai nyelvek egyike sem idegen és így az ezeken a nyelveken megszerkesztett, különösen pedig azok a cégfeliratok, melyeken a román szöveg is szerepel, semmiféle különleges elbírálás és megadóztatás alá nem vonhatók.

Ezért telegebzezzel kell élni a magas taxát kirovó határozatok ellen és ha ez nem használna, a brassói ítéltáblánál panaszszal kell megátamadni a sérelmes rendelkezést. Mi tudjuk, hogy a hivatása magaslatán álló és pártatlan román bíróság érvényt fog szerezni az igazságnak és népünk édes anyanyelve szent jogának.

Szeptember végén közzéteszik a népszámlálás eredményét

Nem lesz új népszámlálás — Teljesen átdolgozzák az állampolgársági törvényt

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Jóllehet, már közel fél éve lesz annak, hogy az Averescu-kormány befejezte a népszámlálási munkálatokat, a végső eredményt még most se közölték a nyilvánossággal, sőt a statisztikai hivatal még a rész-eredmények közlését is megtagadja. Egyideig úgy volt, hogy a liberális kormány új népszámlálást rendez, mert az előző kabinét ezt a fontos aktust teljesen pongyolán és rendszertelenül hajtotta végre. Ma ezzel az ügygel kapcsolatban a belügyminisztériumban a következő információt kaptuk:

— A kormány elállt attól a szándékától, hogy új népszámlálást rendezzen, ellenben a régi népszámlálás adatait felülkorrigálta és így megközelítőleg pontos számokat bocsáthatunk majd a közönség rendelkezésére. A statisztikai hivatal most dolgozza fel az utolsó adatokat, úgy, hogy a munkálatokat már a legközelebbi napokban bevégezhetjük és az eredménnyel még szeptember végén a nyilvánosság elé állunk.

— Meglehetősen nagy nehézségeket okozott az, hogy tízezeren és tízezeren állanak állampolgárság nélkül, s ezek közül sokan vonatkoztak adataikat rendelkezésre bocsátani. Ennek a kárhozott rendszernek a főoka az állampolgársági törvényben keresendő, melyet legközelebb teljesen átdolgozunk. A revíziós munkálatokat Franasovici államtitkár fogja vezetni.

A cseh vasutügyi miniszter félti a körmöcbányai pénzverdét

Óriási a felháborodás a cseh, főleg a tót sajtóban

PRAGA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A cseh, különösen pedig a tót sajtó mély elkeseredéssel ír Neumann cseh vasutügyi miniszternek egyik pozsonyi gyűlésen tett kijelentéséről. Neumann ugyanis a gyűlésen tartott beszédében azt mondotta, hogy a körmöcbányai pénzverdét jó lesz Prágába áthelyezni, nehogy baj legyen, ha valami történne.

A szlovenszói sajtó élesen támadja Neumannt e kijelentései miatt. A pozsonyi Národní Dennyk szerint a miniszternek egy ilyen kijelentés után saját magának kell kérnie nyugdíjazását. Hogyan mondhat a miniszter ilyeneket — kérdi a lap — talán hisz a Rothermere-akció sikerében? A miniszter ezzel a kijelentésével anyagot szolgáltatott a magyar barátoknak.

A Slovák szerint a csehek úgy látszik nem tartják Szlovenszót a köztársasághoz tartozónak, s ezért mindent el akarnak zsákmányolni, s megjegyzi, hogy a miniszter — úgy látszik figyelmezteti a cseheket a veszélyre.

Falcoianu mindent Tomescura hárit

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Monitorul Oficial nyomdájában történt sok milliós sikkasztás ügyében szakállanul folyik a vizsgálat, de folyik a gyanúsítottak kihallgatása is. Az ügyész tegnap újból kihallgatta Falcoianut, a bűnügy főbűnösét, aki hangsúlyozta ártatlanságát, mert vakon bízott az öngyilkossá lett Tomescuban, aki visszaélt az ő jóhiszeműségével. A mikor ő Tomescunak hárommillió kölcsönt adott, azt abban a hitben tette, hogy Tomescu milliósos.

A vizsgálat még teljes erővel folyik.

Megkezdődtek a törökországi választások

ANGORA. Pénteken megkezdődtek Törökországban a parlamenti választások. A küzdelemből Kemal pártja előreláthatólag döntő győzelemmel fog kikerülni.

A BRASSÓI LAPOK előfizetési díjai: egy évre 1000 lej, fél évre 520 lej, negyed évre 270 lej, egy hónapra 100 lej.

Bármely felekezet papjai, tanítói és tanárai, nemkülönben az állami iskolai tanítók és tanárok is a fenti előfizetési díjaknak csak a felét fizetik.

Az előfizetési díj legkönnyebben postautalványon küldhető be a kiadóhivatal címére.

Előfizetőink 25 százalékos kedvezményt kapnak minden könyv után, amely a Brassói Lapok könyvtárának kiadványa. Irjegyzéket kívánságára nekik portómentesen küldünk.

Ujabb szerencéflenség két halottal a piperai repülőtéren

Egy mérnök és egy repülőőrmeister meghaltak

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A piperai repülőtéren, amelyen már anynyi tragikus végű repülőszerencsétlenség történt, csütörtökön újból két áldozatot követelt.

Reggel hat óra husz perckor egy Potez féle repülőgép szállt fel próbarepülésre. A gépet Margerit repülőőrmeister vezette, s rajta ült Merza mérnök is. A gép mintegy 200—300 méter magasra szállt fel, s néhány kört leírt a levegőben. Egyszerre csak a

motor működése kihagyott, s a

repülőgép az orrával a föld felé fordulva, zuhant lefelé.

A Potez-gép a földre érve, darabokra törött.

Az őrmeister szörnyethalt, míg Merza mérnök a kórházba való szállítás közben hunyt el.

A hatóságok megindították a vizsgálatot.

Majláth püspök székének betöltésére máris megindultak a kombinációk

Három név van forgalomban — Megkezdődött a protekcionálás

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Mint ismeretes, Csernoch János magyar hercegprímás elhalálozása után az esztergomi érseki tisztség betöltésével kapcsolatban igen komoly formában felmerült Erdély kitűnő és népszerű katolikus püspökének, gróf Majláth Gusztáv Károlynak a neve is. E pillanatban a helyzet az, hogy Majláthnak igen nagy esélyei vannak arra, hogy valóban az ő böcs személyén keresztül oldják meg a magyar hercegprímáság problémáját. Ez annál inkább valószínű, mert Majláth már évekkel ezelőtt is kandidálva volt erre a magas és nagy szerepkört magába ölelő pozícióra.

A végleges megoldás azonban mindenestre a jövő kérdése még, s nem bizonyos, hogy Majláth elhagyja-e Erdélyt, ahol nemcsak neve lett fogalom, hanem személye nemcsak és nagy feladatokkal, törekvésekkel és lehetőségekkel olvadt egybe. Lehetséges tehát, hogy Majláth nem hagyja el Gyulafehérvárt, ahol betölthetetlen ürt hagyna maga után.

Mindenestre jellemző, hogy a dolgoknak e teljesen bizonytalan állapotában máris megindultak a kombinációk a még meg sem üresedett püspöki szék betöltésére. Mint teljesen beavatott forrásból értesülünk, egyelőre három név van forgalomban: Floznik György, a püspöki iroda kitűnő vezetője, Pop József szentjohi apát és Fejér Gerő gyulafehérvári kanonok nevei.

Ezeket a kombinációkat csupán kuriózumként közöljük, mert aki ismeri a viszonyokat, az tisztában lehet azzal, hogy ennek az előzetes találgatásnak semmiféle gyakorlati értéke nincsen. Az, hogy egy üres püspöki széket kivel töltenek be, sokkal nagyobb fontosságú és belsőbb természetű kérdés, semmint hogy kombinatív uton elébe lehelné vágni a döntésnek.

Érdekes, hogy Bukarestben a találgatások nyomán máris megindult a közbenjárások és protekcionálás nagy processziója, mely elég szomorúan minden egyházi megmozdulást elkísér az újabb években.

A Schultze-ügyben Kolozsvár városát könnyelműséggel vádolja az ügyész

Elhangzott a vádbeszéd a Schultze—Mischnajevszky ügyben
Ítélet talán ma este lesz

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Schultze—Mischnajevszky ügy tegnapi tárgyalásán — mint ismeretes — Schultze multjáról felhozott terhelő adatokat sorakoztatták fel, majd a védők a semmisségi panaszok egész özönét tárták a bíróság elé. Ezután Popescu ügyész mondta el két órás vádbeszédét a zsufolásig megtelt tárgyalóteremben Schultze és Mischnajevszky ellen. Azzal kezdte, hogy két nem közönséges nemzetközi szélhámos ellen emel vádat. Jellemezte a két vádlott előéletét, mely nem hízelgő a bankároknak nézve. Mischnajevszkyról megállapítja, hogy Romániában anélkül kezdett tárgyalni, hogy megbízó levele lett volna. Mischnajevszky azt állítja, hogy osztrák állampolgár, holott kiderült róla, hogy orosz alattvaló, kit Ausztria területéről öt évre kitiltottak. Schultzeről megállapítja, hogy ötször volt már elítélve. Egyszer szélhámosság miatt öt hónapi fogházra, aztán csalás miatt kilenc hónapra és hamis bukás, részvényhamisítás miatt három évi börtönrre.

Vád a város ellen

Az ügyész ezután ismerteti a kolozsvári kölcsön történetét, melynek során megállapítja, hogy:

Kolozsvár város vezetősége halatlan könnyelműséget követett el e tárgyalások folytatásánál.

Kolozsvár város az utóbbi időben leszenyvedett, adósságokban uszott, s ezért tör-

tént, hogy egy jobb valutájú ország felé orientálódott kölcsönért, azonban ezt könnyelműen tette, nem járt el a kellő óvatossággal. A városnak pontos választ kellett volna követelni Mischnajevszkytól a kölcsönügy részletei felől.

Schultzeről kijelenti az ügyész, hogy Romániába nem a kölcsönügy miatt jött, hanem egy rá kiszabott büntetés elől szökött. Ezt a berlini törvényszék végzése bizonyítja.

Popescu ügyész ezután sorra felsorolja azokat a kölcsönöket, melyeket a két vádlott különböző cégektől, társaságoktól, egyénektől felvettek és vádat emel Schultze és Mischnajevszky ellen csalás és külön Schultze ellen sikkasztás miatt is.

Popescu ügyész a következő szavakkal fejezte be vádbeszédét: Kérem a törvényszéket, hogy súlyos ítélettel vegye el a külföldi kalandoroknak az étvágát attól, hogy Romániában próbáljanak szerencsét, ahol a bíróságoknak ugyanis éppen elég szélhámosa van dolguk.

Fehér dr. vádbeszéde

Az ügyész beszéde után tíz perc szünet következett. Este hat óra után Fehér dr. Mischnajevszky védője tagadja a vádlott ellen felhozott vádakát. A kölcsön ügyében felolvassa Wenter levelét, s ezzel bizonyítja, hogy Mischnajevszkyt hívták Romániába. Ezután az elnök felfüggesztette a tárgyalást, melyet szombat reggel 9 órakor folytatnak Fehér dr. és Giurgiu dr. védőbeszédével. Ítélet estére várható.

Mi a kisiparosok kötelessége önmagukkal szemben?

Ha a külföldi kisiparosok szociális helyzetét tanulmányozzuk, azt látjuk, hogy az ottani kisiparosok hatalmas intézményekkel rendelkeznek, amelyeket sok esetben az állam támogatásával létesítettek, s amelyekre hivatva vannak a kisiparosságot minden téren támogatni.

Nekünk, romániai kisiparosoknak igen kevés hasonló szociális intézményünk van, s ezek a legnagyobb részben küzködnek a nehézségekkel, főképp az iparosság közönyével. Pedig sehol a világon nincsen nagyobb szükség ezen intézményekre, mint nálunk, ahol a kisiparosság magára van hagyatva, sehonnai támogatást, segítséget nem kap, sem várhat, ellenkezőleg az iparosság kell edezze úgy az állami, mint a társadalmi terhek nagy százalékát.

Ebből önként következik, hogy az iparosok százan kerülnek önhibájukon kívül olyan helyzetbe, amelyben képtelenek tovább irányítani a maguk sorsát. Számosan hainak el olyan körülmények között, hogy a legnagyobb nyomorban hagyják hátra családjaikat és a temetési költségeket könyöradományokból gyűjtik össze.

Ezeken a kétségbeesítő állapotokon az iparosság összessége kell segítsen, félre téve a kicsinyességet, legyőzve az elbizakodottságot, egyetértéssel, testvéri szellemben, intézményeket kell teremteni, a saját erőnkéből, mert más nincs ki rajtunk segítsen.

Hogy milyen eredményeket lehet elérni, azt megmutatta Arad, Nagyvárad iparossága, ahol az ezelőtt 2-3 évvel létesített temetkezési és segélyező egyesületek olyan támogatásban részesítik tagjaikat, amelyről almodni sem merlek.

Brassóban két ipari szövetkezetet létesítettek, egyiket a szabó iparosok, a másikat a bőr iparosok (cipész, csizmadiák), és mindkettő küzd a gazdasági helyzettel, különösen az illető iparosok és a társadalom közönyével, s ennek dacára ezen millió vállalkozások kielégítő eredménnyel dolgoznak, s meggyőződésük szerint egykor az iparosság részére áldást osztó lényezők lesznek.

A temetkezési és segélyező egyesület létesítéséért az Ipartestület 7-dik éve küzd, s miután az 1920-ban beterjesztett alapszabályokat az illetékes minisztériumból számtalan sürgetés dacára sem kaptuk vissza, a rendelkezésünkre álló törvények alapján, új formában kívánjuk ezen fontos intézményt létesíteni, amelynek szabályzatát minden fórumunk letárgyalta, elfogadta, s azt a felsőbb hatóságnak is bemutattuk.

Az egyesületbe való beiratkozások most rotnak, 1927. október 1-ig felvesszünk nemre és korra való tekintet nélkül mindenkit, egyedül kikötésünk, hogy az illető személyesen kell kérje a felvételt az Arvaház-utca 2. szám 1. em. helyiségében. Alkalmat adunk ezzel öreg iparosainknak, polgártársainknak, hozzátartozóinknak, hogy az egyesület támogatásában részesülhessenek, úgy gondoljuk, ezzel tartozunk azoknak, akik től az ipari tudást nyertük.

1927. október 1. után csak orvosi vizsgával vesszük fel a 22-52 éves egyéneket. Beíratandó díjak 60 éves életkorig 230 lej, 70 évig 280 lej, 80 évig 330 lej, 80 éven felül 430 lej, amely összegből 15 lej tagsági könyvecskére, 15 lej egyesületi lobogóra, 100 lej az első 5 halálesetre (halálesetenként 20 lej), a rendes beíratás, a többi adminisztrációs költségekre és a létesítendő Aggmenház, segély és kölcsön alapra megy.

A temetkezési segély összeg az első évben 50 százaléka, a második évben 60 százaléka, a harmadik évben 70 százaléka, harmadik éven túl 80 százaléka a tagok által befizetett temetkezési járuléknak, például 2000 tagnál a tagság első évében 20.000 lej, a második évében 24.000 lej, a harmadik évében 28.000 lej, azután 32.000 lej. Az egyesület első évében a segély összege 12.000 lejnél több nem lehet, mely összeg a halotti igazolvány bemutatása mellett a kedvezményezettnek 24 órán belül kifizetett.

Az egyesület a segély alappól a reá szoruló tagoknak segélyt nyújt, a kölcsön alappól pedig kisebb egyéni kölcsönt, kellő biztosíték mellett nagyobb kölcsönt folyósít.

Az intézmény működése kiterjed Brassó város és Brassó megye területére.

Kérem iparos társaimat, polgár társaimat, hozzátartozóikat, lépjenek be az egyesületbe minél nagyobb számmal, hogy ez a humánus intézmény a mai nagy nyomorúság mellett szolgálhassa hűen a tagjait. Iparegyesületeink a hasonló intézményeket tartásuk fenn, vagyoniukat tartásuk meg eredeti céljaiknak, azonban a temetkezési osztályt tegyék át e központi intézményhez, ahol hivatalos vezetés alatt hatványozottabb formába jöhetünk a tagok segítségére.

Korlátlan belépés 1927. október hó 1-ig. Arvaház-utca 2. szám 1. em. Ipartestület. Szabó Béni Ipartestületi elnök.

Befejezték Ferdinánd király hagyatékának leltározását

A végső döntést az örökség ügyében a bukaresti ítélőtábla hozza meg

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Catuneanu, a bukaresti ítélőtábla bírája tegnap befejezte Ferdinánd király hagyatékának leltározását. A vagyon, amely a király után maradt, nem nagy, mert a leltárba nem vették fel az állam tulajdonát képező vagyont.

A Dimineata értesülése szerint az elhunyt király örökösei nem tudtak megegyezni a hagyaték szétosztásáról. Ezért a szétosztás felett az ítélőtábla fog dönteni.

Példátlan felhőszakadás pusztít Bukovinában

Az óriási esőzések több emberáldozatot szedtek, s teljesen megakasztották a forgalmat

CSERNOVIC. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az utóbbi napokban az egész országban alázuhogó esőzések a legnagyobb károkat Bukovinában okozták, ahol a hatalmasan megnövekedett víz számos embert megölt, igen sokat hajléktalanná tett, s a forgalmat jóformán az egész országrészben megakasztotta.

Bukovinának majdnem minden részéből jönnek a jelentések arról, hogy a folyók színvonalja sohasem látott mértékben emelkedett. Visnica város például tegnap reggelig teljesen víz alá jutott. Dornavatra és Campolung között a forgalom teljesen megszűnt.

Főképp a hegyes vidékek szenvedtek erősen az áradástól. Revna, Bernomet és Vascani, valamint a Seletin és Putila közti területek teljesen víz alatt fekszenek. Az eső továbbra is szakadatlanul tart oly hevességgel, amíg a legöregebb emberek sem emlékeznek.

A kár és az áldozatok

A kár nagyságát e pillanatig megállapítani nem lehet.

A termés, amely az idén kintűnek mutatkozott, teljesen elpusztult.

Rengeleg ház pusztult el, dőlt össze, számtalan állat főként juhok, fulladtak a vízbe. Emberek, akik menekülni akartak, lettek a víz martalékaivá, de sokan pusztultak el

olyanok is, akiket

álmukban lepett meg az áradás.

Visnicában az eddigi megállapítások szerint a halottak száma tízre emelkedett. Zeltaniban pedig az egész lakosság a magaslatokra menekült, mintegy harmincöt öreg és munkaképtelen hadirokkant kivételével, akik közül biztos értesülések szerint

huszonnégyen fulladtak az községet elöntő vízbe.

Csernovicnál a Prut

kilencven centiméterrel emelkedett, az utcákat állandó áradás fenyegeti. Bukovina fővárosával

teljesen megszakadt a vasuti összeköttetés. Dornavatra szintén teljesen víz alá került.

Radautzi jelentések szerint a tegnapi nap folyamán Gura-Putilában

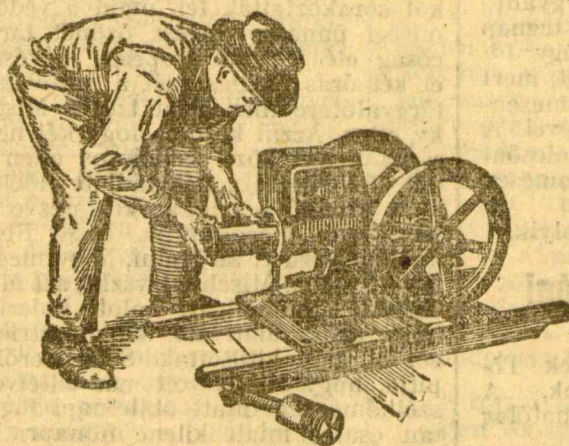
a víz hatvan házat sodort magával és a falu kétszáz lakosa, akik menekülni akartak, a vízbe fullt.

A radautz-seletini vasuti forgalom megszűnt. A csernovici hidat pusztulás fenyegeti, a Siret, Sucsava és a Moldova hidjai is részben tönkrementek.

A ma éjszaka folyamán egyébként az egész országban újból óriási felhőszakadások voltak.

INTERNATIONAL HARVESTER CORPORATION

București — Eulevering Carol 4. — București



Köln a mezőgazdaság és a kis iparüzemek részére gyártott,

az Önnek való motor,

„INTERNATIONAL“
(Mc. CORMICK-DEERING)

fekvő motor.

1½-3-6 és 10 H. P. álló és szállítható motorok, 6 H. P. motorok fűrésztállal. Benzin, petroleum és gépolaj használatra.

Eddig ezer meg ezer darab került forgalomba a világ minden részében.

Szolid szerkezet. Bámulator egyszerű kezelés. Bárhoz felszerelhető.

Kérje legújabb árjegyzékünket.

2635

ELISMERTEN

a legjobb román szótár a Dr. Dávid György-féle nagy kézi szótár.

Részenként több mint 24000 címszót tartalmaz. I. Román-Magyar rész fűzve 80.-, II. Magyar-Róman rész fűzve 80.-; a két rész együtt kötet egész vászon kötésben 180.- lej; diszes félbőr kötésben 240.- lej. — Kapható minden könyvkereskedésben. — Kiadta a BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA

Gazdasszonyok

ne fogadjanak el más csak a Krékné-féle Háziukrást című könyvet, Ára 40.- lej. Kapható mindenütt.

zók is egyre gyakrabban emlegetik a díjakat. A győztes Tyroler türelmetlenül sétál az asztalok között és várja, hogy kiösszák a világmegváltó pénzecskéket. Tizenötezer lej és az összes költségek után a markát. Bródy tizezer lejt kap. Elég sovány honorárium, ha összehasonlítjuk Capablanca tantiemjé el, aki a világbajnoksággal együtt egy életre szóló vagyont nyert.

Azok, akik a lista végén kullognak, nem a jövedelmet, hanem a ráfizetést számolhatják csak. Rossz játékos tehát csak jómódú ember lehet. A verseny utolsó helyezette például Roth, aki egyetlen partit sem nyert meg. Ellenben milliónak se szeri, se száma. Azt mondják, rekordot csinált az utolsó helyezésekben. Teheti, bírja a vagyona.

Egy kóbor, de annál tehetségesebb magyar művész futkos az asztalok között, s pillanatnyi gyorsasággal rögzíti papírra a versenyzők jellegzetes koponyáit. Rechner Bélának hívják ezt a nagyszerű magyar rajzoló, akinek néhány kitűnő szénrajzát mellékelték szemlélteti és élvezheti a nyájas olvasó.

De ez a hontalan, örökvándor Rechner nemcsak művész, hanem egyben a huszadik század fiataljainak gyászos sorsdrámáját is szimbolizálja önmagában. Egy nagyszerű fiatal tehetség, aki a harctereken át eljut Szibériába, majd végigdöng az egész világon, talaját és önbizalmát veszítve keres valamit, ami nincs meg egyikünkben sem: a belső békét és megállapodást.

Lassankint bizarr egyéniséggé alakul. Existenciát után kutat, de ferde lélek s ez az existenciát is ferde lesz: felcsap bolygó múzeumnak. Óriási paksamétákat hurcol hóna alatt, furcsaságok gyűjteményét, melynek végigszemlélése valóban megér a békés és jellemző polgárnak néhány olcsó bankot. Látható négyezer különböző lapfejet, a korai vidéki helyi lapról kezdve a többnyíjós példányszámu amerikai lapóriásig, tízezer aláírást egy autogramkönyvben, hol békén megérnek egymás mellett Lenin és Poincaré, csigagyűjteményt Szumatra partvidékéről és egy mumialábat, mely négyezer esztendőn át megőrizte az elmúlás drámai illatát.

Es látható egy görcsös kezű, melyről elri tulajdonosának nyomora, amint könnyed és finom ösztönösséggel nemes vonalat vet a papírra, és látható a másik kezű, mely reszkette, és szegyenkezve arcpirítóan kevés honoráriumokat fogal el a tehetség bérére gyanánt, olyan nyomorult és szakadt bankótörzsszűlőtteket, melyekért a sötétben csak fanyalagva adnak egy pohár keserű szilvaszeszt.

Lassankint kialakul a végeredmény, mely az erdélyi mesterek fölényes győzelmét jelenti a regáli játékosokkal szemben. Első a temesvári Tyroler, 8 ponttal. Utána következik: Bródy dr. (Kolozsvár) 7 ponttal, Proca (Nagyszeben) 6, dr. Balogh, Mendelsohn és Márton 5 és fél, Loventon 5, Herland és Wechsler 4 és fél, Taubmann 3 és Roth 0 ponttal.

Az előszobában vigaszpártik folynak, természetesen versenyen kívül. A kibicek ezután visszanyerik régi énüket. Minden lépést százan vitatnak meg, nők és férfiak összevissza zsibonganak, egyszeriben megszűnik a fegyverem, s Románia ezzel elvesztette csendes, átszellemült és civilizált szögletét.

(m. -.)

A vihar egyensúlyba billentette az Imperatul Traian

A hajó megmentettnek tekinthető

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ismeretes, hogy az Imperatul Traian nevű román személyszállító gőzös körülbelül egy évvel ezelőtt a Fekete-tengeren zátonyra jutott, s az azóta végzett munkálatok az értékes hajó megmentésére hiábavalóknak bizonyultak. Már a legutóbbi napokban az elégedetlenség hangjai hangzottak a bukaresti sajtó hasábjain az illetékesek tehetetlensége miatt, most azonban ezeknek az illetékeseknek kitűnő segítségére jött az a vihar, amely a Fekete-tenger felett száguldott el.

A vihar, mint egy Bukarestbe érkezett jelentés mondja,

egyensúlyba billentette a zátonyon veszteglő hajót, amely most már megmentettnek tekinthető.

A hajó vízreszállításának munkálatait hamarosan megkezdik.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Az előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a lap fején olvashatók.

Hirdetések vagy közönlények a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda vagy bizományosunk útján is feladhatók.

A *gal megfelelő közlemények díjazás alá esnek.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidálatának kiadása

Budapesti szerkesztő: Radnay Oszkár.

Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII. ker. Baross-utca 43. IV. 9.

A Brassói Lapok egyes példányainak ára (Bukarestben is) 5 lej, vasárnap 6 lej; Ausztriában 40 garas, Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 20 dinár, Magyarországon 20 fillér, Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Hétfő, szeptember 5.

Kat.: Viktorin. — Prot.: Viktor. — Görög: Zakariás. — Izr.: 5687. Elul 8. — A nap: 5:24—18:32.

Kedd, szeptember 6.

Kat.: Zakariás. — Prot.: Zakariás. — Görög: Mihály csodatétele. — Izr.: 5687. Elul 9. — A nap: 5:25—18:31. — Hold: holdtölte 9-én 22.3 órakor. — Időjárás: Változó, inkább száraz idő lényegtelen hő-változással.

Millió betörés Désen

A betörők csak portékát vittek magukkal, a pénzhez hozzá se nyúltak

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Désről érkező jelentés szerint ott ma éjszaka nagyarányú betörés történt a Fülöp-testvérek-féle divatrua üzletbe, ahonnan drága szöveteket, selymeket, harisnyákat

egymillió lejnél nagyobb értékben vittek el a betörők.

Fülöp testvérek üzlete saját házukban volt. Az üzlet megett egy nagyobb helyiség bérbe volt adva Rosenthal szabómesternek, s ebből a helyiségből az üzletbe vezető ajtó Wertheim-lakaitól volt lezárva. A Wertheim-lakat kulcsát Rosenthal segédje, Hegyi István őrizte.

A rendőrség megállapította, hogy a szabóműhelyből a fal átvágása után jutottak a betörők az üzletbe. ellenben kifelé már az ajtón keresztül jöttek ki. Ez gyanússá tette Hegyi Istvánt, akit a rendőrség már le is tartóztatott, aki azonban azt vallja, hogy a betörésről semmit sem tud, s a kulcsot néhány nappal ezelőtt, mikor Kolozsvárról volt, elvesztette.

Érdekes körülmény, hogy a betörők a Wertheim kasszával, amelyben nagyobb összegű pénz volt, nem törődtek, sőt még a kis készpénztárhoz sem nyúltak, amelyben száz-ezer lej volt, kizárólag árut vittek magukkal.

Sorsjegyhúzás

a tüzkárosultak javára

(Loteria Sinistralilor)

1. A tüzkárosultak felségélyezésére alakult központi bizottság abbéli óhajában, hogy a sorsjegyek húzását ne halassa el és mégis eladja az összes sorsjegyeket és így minél nagyobb összeget juttasson elsősorban a tüzoltó testületnek, a Belügyminisztériumtól engedélyt járt ki arra, hogy egy húzás helyett kettőt tartson meg, mégpedig — amint eredetileg tervezte — 1927. szept. 11-én és másodszor 1928. január 1-én.

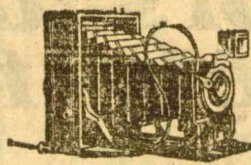
2. A folyó évi szept. 11-ig eladott jegyek mindkét húzáson részt vesznek, még azok is, amelyek a szept. 11-iki húzáson nyernek,

azzal a kikötéssel, hogy arra az esetre, ha a második húzásnál is nyernek, a sorsjegytulajdonosoknak le kell mondaniuk a két nyeremény közül a kisebbikről, amely így a második húzás nyereményeinek javára lesz elköltyelve. Így mindazok, akik szeptember 11-ig még vesznek sorsjegyet, több nyerési valószínűséggel vesznek részt a húzáson, mintha — amint azt eredetileg tervezték — csak egy húzás lenne. A szeptember 10-ike után eladott jegyek, már csak a második, 1928. január 1-iki húzáson vesznek részt. A játékterv ugyanaz marad és a két prémium megmarad épúgy, mint az eredetileg megállapított 10.200.000 lejes nyeremény főösszeg.

3. A prémiumok és nyeremények végösszegét letétbe helyezték a Banca Marmarosch Blank-nál (3 millió 200.000 — lej), a Banca Comerțului-nál (2 millió lej), a Banca Franco-Română-nál (3 millió), a Banca București-nél (2 millió).

4. Vegyetek sorsjegyeket a tüzkárosultak javára rendezett sorsjátékból (Loteria Sinistralilor), amelyek kaphatók mindenütt az egész országban a megyei bizottságoknál (városi hatóságoknál) és községi albizottságoknál (prefekturáknál és előjáróságoknál), a bankoknál, váltóüzleteknél, R. M. S. dohánytörsédekben, stb.

Egy fél sorsjegy ára Lei 25.— :: Egy egész sorsjegy ára Lei 50.—



Kérje azonnal képes árjegyzéket fényképezőgépekről és kellékekről. Eredeti gyári árak. Postai szétküldés egész Románia területén. Banktisztviselőknek részletfizetésre. — Politzer Fotoárúház Carei-Mari. Alapítási év 1896. 2-59

— Bucsuest Vorbuchner Adolf tiszteletére. A nagyszebeni plébánossá és főesperessé kinevezett Vorbuchner Adolf brassói róm. kath. lelkész tiszteletére az egyházközség és plébánia tagjai, valamint a távozó barátai és tisztelői bucsulakomát rendeztek a Korona-szálló éttermében, ahol ez alkalommal közel százan jelentek meg. A banketten Széles Dénes pápai kamarás, dr. Péter Antal apátplébános, Szemlér Ferenc főgimnáziumi igazgató, Meisel Rezső polgári és elemi iskolai igazgató és Veress Ernő hittanár méltatták a távozó lelkész egyéni és közéleti kiválóságát s tolmácsolták azt a veszteséget és fájdalmat, amit Vorbuchner távozásával a brassói róm. kath. egyházat és híveit, valamint a társadalmat is érte. A felköszöntökre Vorbuchner Adolf meghatóan válaszolt s megígérte, hogy Nagyszebenből is tovább fogja ápolni azt a kapcsolatot, mely őt a brassói hívekhez fűzte.

— Rothermere-alapítvány magyar menekültek segítésére. Londonból táviratozzák: Rothermere lord a Kereskedelmi Bank után százezer pengőt utalt át a magyar társadalmi egyesületek szövetségének azzal a rendeltetéssel, hogy a menekülteket vallásra, osztályra, politikai felfogásra való tekintet nélkül támogassák. Teleki Sándor gróf, a szövetség vezetője, hír szerint, bizottságot létesít az alapítvány kezelésére.

— Kétszáz külföldi tudós érkezett Budapestre. A budapesti Nemzeti Múzeum dísztermében vasárnap nyitják meg a nemzetközi zoológiai kongresszust, melyre a világ minden részéből mintegy kétszáz tudós érkezett. A román szaktudományt a kongresszuson Rakovitz, Popovici Bamoshano és Borcia egyetemi tanárok képviselik.

— Német orvosok a magyar fővárosban. Budapestre jelentik, hogy 844 német birodalmi orvos Bécsből, ahol nemzetközi kongresszuson vettek részt, a magyar főváros megtekintése végett kétnapi tartózkodásra Budapestre érkezett.

(*) Dr. Berkovits Dávid szeptember 15-én kezdi meg újból a hegedűoktatást. Jelentkezhetnek magasabb kiképzést igénylők, valamint kezdők is, naponta délután 2—3 és fél óra között, Lakatos utca 2-a szám alatt.

(*) Hegedűórákat ad Svéd Irén, bécsi zeneakadémián végzett tanárnő, zeneakadémiai módszerrel. Beiratkozni lehet 11—1-ig Szentjános u. 22. I. emelet.

Az országos sakkversenyen Erdély fölényesen legyőzte a regátot

Pillanaffelvételek a küzdelem utolsó napján ~ Egy kóbor magyar művész az asztalok között ~ Indiszponált volt az egyetlen székely versenyző

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Nem valószínű, hogy ennek a nagy országnak végtelen tartományaiiban volna még egy olyan csendes, átszellemült, civilizált szöglet, mint amilyen ma délután a Buresli Kereskedők Egyesületének tanácssterme. Ha akadna pazarló, aki hajlandó lenne egy elaggott gombostűt a tűkörfényesre csiszolt parketten elpotyogtatni, bizonyára közmegegyezően váltana ki a csendháborítással. Még szusszanni is csak diszkréten illik, e finom szalában, hol kétszáz szempár filozofikus elmélyedéssel figyeli a 64 kockás mezőnyökön a fekete-fehér hadseregek gigászi küzdelmét, ezt a csudálatos demokráciát, ahol vállelve küzd együtt a robusztus paraszt a kecses királynővel s ahol a közönséges, sőt impertinens futár letaszítja trónjáról, előkelő merev uralkodóját.

Ma van a romániai sakkbajnokságok döntő napja.

Köröskörül a teremben nyolc kis asztalka, mellettük, kettesével, párosharcban az ország matadorjai. Mindegyik asztalon két óra, melyek ellenőrzik, vajjon a duellánsok nem lépik-e túl a megállapított gondolkodási időt. (Bezzeg mi nem szorulunk rá hasonló ellenőrzésre!) Az asztalkák körül a kibicek végtelen serege izgul, aggasztánok és suhanok, bakfisok és élemedett nénikék egy-egy jó, vagy hibázott lépésnél, örömmel, vagy halálos kétségbeeséssel törlik homlokukról a verítéket, mely a szebbik nem napárnás arcainak gödröcskéiben csalogató péppé keveredik a lángvörös ruzsál és a Mignot-Boucher hófehér szemecskéivel.

Milyen dekadenssé is finomodott manapság a kozmetika... akarom mondani a sakkjáték művészete.

Figyelem a sakkozókat, amint reszkető kezeikkel ide-oda tologatják a kopott bábu-

A cigaretta olesó füstje vastag felhőkben terjed az asztalkák fölött, és 20 százalékra csökken az esélyeit, akik nem állhatják a nikotin édes, gyűlöletes mérgeinek gyilkos izgalma.

S mindez halálos csönkben zajlik le. Csupán néhány szülőnek, barátinak és feleségnek tüdeje fujtat kínos izgatottsággal és kíváncsisággal: vajjon kik lesznek a győztesek? S miként Katalin cárné is a szégyenérzet felháborodottságával vágott az asztalra, mikor Kempelen Farkas titokzatos sakkgépe legyőzte, ezek a fanatikus kibicek sem a veszendő díjak miatt atakirozzák meg inádottaikat, mikor egy-egy partit kénytelenek az ellenfélnek átengedni. A kétszáz főnyi kibicsereg szenvedélyeit a sakk nemes indulatai kavargják.

Délben már bizonyos, hogy az első díjat Tyroler Sándor, a temesváriak bajnoka viszi el. Ez az eredmény meglepetés, jóllehet



Dr. Bródy Miklós,
a második helyezett

Tyroler régi, rutinizott játékos, aki már Budapesten is jelentős sikereket ért el. A verseny favoritjai ugyanis dr. Bródy Miklós, a kolozsvári opera karnagya és dr. Balogh István, csikszeredai ügyvéd voltak. A sakk azonban nemcsak tudás, hanem szerencse, diszpozíció és idegek dolga is. Ezuttal Tyroler volt a szerencsés: két veszendőnek hitt partit nyert meg, s az utolsó küzdelmet ellenfele meg sem kezdte. Ezzel szemben Bródy balszerencsével küzdött: egy „nyert” partit elvesztett, s egy egészen gyenge ellenféllel szemben is kénytelen volt a küzdelmet feladni.

Balogh dr., aki ezen a versenyen a székelységet reprezentálja, talán a legérdekesebb egyéniség a küzdők között. Hideg és makacs fej, melyből a szemüveg alól élesen cikázik a tekintet. Ő a legővatosabb játékos, lassan és végtelen megfontoltsággal húz, a pozíciók legnagyobb ismerője, nagyszerű kombinatív készséggel és áttekintéssel. Az előversenyt ő nyerte meg, a legnagyobb eredménnyel: ennek ellenére most a negyedik, ötödik és hatodik helyen kénytelen osztzkodni két sokkal kisebb kvalitású versenyzővel.

— Kérem, mondja tanáros szerénységgel — nemcsak képességen mulik az eredmény. Én például azért szorultam hátra, mert nem bírtam végig az iramot.

Londonból jöttem ide, ahol már végig állottam egy versenyt. Azt hittem, két küzdelmei is kibírok egymásután. S talán sike-

rült volna, ha a bukaresti éjszaka nem kínálna annyi új látnivalót. Csikszeredán korán fekszem, s így ez az élet szokatlannak bizonyult. Kimerültem és vesztettem. Ezenkívül az a szerencsétlenség ért, hogy váratlan vereséggel kezdtem a döntőt, s ez végig befolyásolta játékomat. A magyar csapat azért nyerte meg Londonban a világbajnokságot, mert első eredménye kitűnő volt, ami fölényt és önbizalmat kölcsönzött a játékosoknak. Mi ezt a fölényt veszítettük el.

Az egyik asztalnál a nagyszebeni Proca, a verseny egyetlen törzsökös román játékosa és Löwenton mérnök vivnak gyilkos küzdelmet egymással, Proca, a legfiatalabb versenyző, mindössze 21 éves, s a 22 éves temesvári Mártonnal együtt a román sakk legnagyobb ígéretei. A nagyszebeni bajnok ezáltal szokása ellenére igen merész és vakmerő játékot folytat: győzelemre játszik, mert ettől függ, hogy megossza-e Bródyval a második díjat, vagy pedig a harmadik helyre szorul. Löwenton óvatosan védekezik s este nyert állásban szakítja abba a partit.

10 órakor ritkulnak a látogatók és egymásután érnek véget a játékok. Néhány versenyző óriási izgalommal lesi a végső eredményeket. A legnagyobb érdeklődést a Balogh—Mendelsohn játszma váltja ki: a fiatal Márton szenvedélyesen kibicel Balognak és félhangosan számolja ujjain:

— Ha Balogh nyer, negyedik vagyok, ha veszít, leszorulok a hétre... 3000 lej különbség....

Ugy látszik, az alkonyat felgerjeszti a materialis érzelmeket, mert a többi verseny-



Dr. Balogh István,
a székely sakkmeister,
aki nagy indiszpozícióval küzdött



Tyroler Sándor (Temesvár)
aki megnyerte Románia sakkbajnokságát

kat a kockák utvesztős seregén. Csupa neurotikus, enervált arc, idegesen rebbenő szem, kusza hajzat. A sakk akklimatizálódott az időkhöz. Már nem csupán a tudás játéka többé, hanem az idegeké is, nemcsak a mezei nyben kell legyűrni az ellenfelet, hanem meg kell bénítani az érzékek milliónyi, láthatatlan, finom erecskéit is. Akit türelmetlenné tesz a lassu játék, azzal lassan kell játszani, aki a gyors léptek miatt veszti el fölényét, annak pillanatnyi szünet nélkül táncos orra elé tologatni a figurákat. Van, aki minden lépés után fölugrik és gunyosan pislogat ismerősei felé: ez ellenfele biztonságérzetét akarja aláásni, — s van, aki minden félpercen kinos nyögéssel sópánkodik, hogy elvesztette a partit: az arra számít, hogy a szájalom senkinél sem tartozik a nyugtató érzések közé.

Az agy, lázasan dolgozik, mint Vörösmartynál a malom a pokolban: az idegek megfeszülnek, mint nyirkos időben a kötél.

SOCIETATE ANONIMA POST
M. NEUMANN
BRAȘOV
Amerikai hiterendszerünk
minden hitelképes ember
igénybe vehető.

Férfitöltőny	1800 lej
Esőköpeny	880
Gyermekeöltőny	650
Gyermekeknadrág	200

Kérje hitelnyomtatványunkat.

SOCIETATE ANONIMA POST
M. NEUMANN
udvari szállás.

Lőw Zoltánné vallomásai enyhítik a gyanút Erdélyi dr. ellen

A vizsgálóbíró kiutazik helyszíni szemlére Millstadtba — Erdélyi barátai közül kettőt sikerült megtalálni

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A millstadti gyilkosság ügyében Lőw Zoltánné, az ügy koronatanújának kihallgatását a rendőrség ma tovább folytatja. Az ügyészségen egyidejűleg Enyedi vizsgálóbíró tanulmányozza a bűnügyet, amivel mára elkészül, s holnap kihallgatja Erdélyit. Valószínű, hogy az ügy tisztázása céljából szükség lesz arra, hogy a vizsgálóbíró kiutazzék a helyszínre, Millstadtba, mert kétségtelen, hogy súlyos körülmények látszanak igazolni a hitvesgyilkosságot.

de sok mentő körülmény is forog fenn.

A rendőrség ma kihallgatta Löwné két leányát is, akik Forgács Annával a fürdőn baráti viszonyban voltak. Kihallgatják Klár Zoltánnét is. A vallomások

némileg enyhíteni látszanak az Erdélyi ellen emelt vádakat.

azonban az ellenvadás sokkal súlyosabbak.

A főkapitányság három főpontot akar tisztázni. Először azt, hogy mi történt a vizetéseknél azon a keskeny lépcsőn, ahol Forgács Anna lezuhant, másodszor hogy mi történt a szállodában aznap délelőtt, amikor Forgács Anna meghalt, végül, miért kellett Erdélyinek az asszony halála után pár órával a biztosítótársaságnál már intézkedni az igényelt összeg ügyében.

Erdélyi barátai közül tegnap délutánra sikerült kettőt megtalálni, akiket előállítottak, s kihallgatásukat meg is kezdték. A nyomozás érdekében a nevüket egyelőre nem közlik.

— Elfogtak egy közveszélyes tolvajt Marosvásárhelyen. Marosvásárhelyi tudósítónk telefonálja, hogy az ottani rendőrségnek ma sikerült egy veszedelmes tolvajt elfogni. A tolvaj Pap Tibor tizennyolc éves aradi születésű asztalos, aki néhány nap óta Marosvásárhelyen tartózkodik, ahol e néhány nap alatt huszezer lej értékű ruhát lopott össze. Papot a véletlen juttatta a rendőrség kezére, mert a lopott ruhákat éppen akkor a szabóhoz vitte vasaltatni, akinél az egyik károsult tartózkodott, s ez rögtön felismerte ruháit. Megállapították, hogy Pap Tibor Kolozsvárott és Nagyváradon is sikerrel működött, s e városok rendőrségei az ügyben máris megkeresést intéztek a marosvásárhelyi rendőrségre.

— Autószerencsétlenség a Kapu-utcában. A forgalmas brassói Kapu-utcában a Brassói Lapok épülete előtt ma déli félég óra körül a 662. számú brassói autó elütötte Bidu János 28 éves munkást. Bidu nem vette észre a közeledő autót és így történt, hogy az egyik sárhányó kivetette az uttestre. Fején sérült meg súlyosabban, azonkívül a testén szenvedett könnyebb zúzódásokat. Az autó soffitörje és utasa fölverték a sebesültet a kocsira és a kórházba szállították.

(*) Orvosi hír. Dr. Bentia v. közokmányi orvos, gyak. orvos és bőrgyógyász, rendelőjét Vár u. 70. sz. alá visszahelyezte. Kezel: Belső, bőr, nemis és női bajokat. Tel. 710.

— Lepecsételték Bukarestben az egyetemes szakszervezet helyiségét. Bukarestből telefonálja tudósítónk: A sziguranca és a bukaresti rendőrség tegnap kiszállt az egyetemes szakszervezet helyiségébe, az ott levő iratokat lefoglalták, a helyiséget pedig lepecsételték. A szakszervezet négy vezetőjét letartóztatták, köztük Imre Aladárt is államellenes izgatás miatt, s még a tegnapi nap folyamán eljuttatva szállították.

— Súlyos autószerencsétlenség Déván. Tudósítónk jelenti: Rendkívül súlyos autóbaleset történt tegnap Déván a sósfürdő közelében. A Déva-Dobra között közlekedő autóbusz utasokkal megrakva este Déváról jövet szembekeverült Valentin boljai kereskedő új Apel-teherkocsijával, mely Dévára ment. Egy utkanyarulatnál mindkét autó a rövidebb kanyart vette és teljes erővel egymásba szaladt. A teherautó az országút árkába került, az autóbusznak egyik oldala teljesen leszakadt és a kitört ablaküvegek, valamint a nagy rázkódás az autóbusz három utasát, köztük a soffitör súlyosan megsebesítették. Hárman könnyebb sérülést szenvedtek. A súlyosan sebesültet a dévai közokmányban ápolják. Megindult a nyomozás annak kiderítésére, hogy a szerencsétlenségért melyik soffitör terheli a felelősséget.

(*) A Brassói Lapok Bécsben. A Brassói Lapok naponta kapható Bécsben a belvárosi rikkanecsnál. Ára 40 garas.

— Az EKE csukási kirándulása a kedvezőtlen idő miatt elmarad.

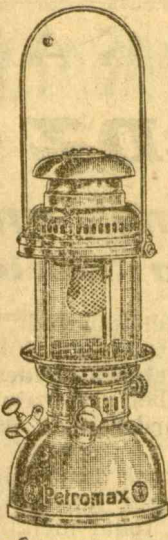
— Hipnózissal fosztottak ki egy erzsébetvárosi varrónőt. Erzsébetvárosról jelentik lapunknak: A főter közelében, az Avram Jancu-utcában van az Agoston-nővérek varrodája. Szombaton délelőtt beállított hozzájuk egy fiatal elegáns barna hölgy és érdeklődött, nem varrának-e neki bizonyos fajta ruhát. Miután ezt nem vállalták, egyéb tárgyról beszélgettek, majd az idősebb Agoston lány átment az épület másik oldalán levő lakoszobába. A barna asszony utána ment és az iránt érdeklődött, nem szoktak-e a szomszédok e helyen átjárni, nem szoktak-e férfitárogatni is jönni. Mikor kérdéseire megnyugtató választ kapott, hozzáfogott a munkához: a varrónőt néhány tempóval, a miben nagy gyakorlata volt, meghipnotizálta. Ezután már a hipnotizált varrónővel szabadon rendelkezett: kinyitatta vele a szekrényeket, átadta magának a ruhákat és ékszereket s mikor már eleget kapott, a lopott holmikkal odább állt. A varrónő csak a késő délutáni órákban ébredt fel hipnotikus álmából s csak azután fedezték fel az idegen nő által végzett rablást. Az esetet bejelentették a rendőrségnek, de a tettesnek még nem akadtak nyomára.

(*) Elszállásolás. A szept. 13—19-iki nagyhét rendezőbizottsága pénteken este tartotta közgyűlését. Megállapította, hogy még 50—60 szállásra van szükség, hogy ez alkalommal Brassóba érkező vendégeket elhelyezhesse. Ezután kéri a még lehető szállások bejelentését, a különlevő szállásolási ívek beadását (Ötvös-u. 3). Legközelebbi rendezői gyűlés szept. 6, kedden este fél 8 órakor lesz.

— Adomány. A szemérvilágát vesztett asszony számára N. N. Brassóból háromszáz lej küldött szerkesztőségünkbe. Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk s még továbbra is kérjük olvasóinkat, hogy a vakcsa mellett nagyon súlyosan beteg szerencsétlen asszony számára küldjék adományaikat.

— Orvosi körökből. Dr. Ritter bőr- és nemibetegségek szakorvosa vasárnap kivételével naponként rendel Hirschher-ucca 25 szám alatti rendelőjében, nőknek 2—3-ig férfiaknak délelőtt 11—1 óráig és este 7—8 óráig. Quartz és villanykezelés. dr. Oeken-féle villanyhő-kezelés.

Érettségire, középiskolai magánvizsgákra osztályos szívenással is a leggyorsabban készít elő a **ZSOLDOS tanintézet** BUDAPEST, VII. DOHÁNY-U. 84. Teljes anyagi felelősség



Háromszáz gertyafény erősségű LÁMPA

amely petróleummal vagy benzinnel ég, 1 liter égő anyagot fogyaszt 13 óra alatt, bárhol használható, kifogástalanul ég, szél és eső ellenére, termekben és szabadban egyformán alkalmazható. Üzletek, éttermek, tanyák, szállók, iskolák, stb megvilágításához is kiválóan alkalmas

Ára 2000 lej.

Szétküldi: 261¹

„Petromax” București, Str. Smârdan 30

(*) Szóvátán a legszebb hónap a szeptember és nemcsak a legjobb fekvésű s a legkényelmesebb, hanem a legolcsóbb is a Szabó villa, ahol az utószezonban jutányosan kapható lakás és kívánatra koszt is.

(*) Marosvásárhelyi szerkesztőségünk és fiókkiadóhivatalunk Bolyai utca 4 szám alatt megnyitott. Vezetője: Tódor József ur. Előfizetések, hirdetések felvétele, valamint lapunk kiképzése és árusítása Marosvásárhelyen fenti cím után történik.

(*) Ramon Novarro »A tengerész kapitány« című filmjében, amelyet csak szombaton és vasárnap vetít még az Astra (Apolló) a Ben Hur is felülmúlja. Vasárnap délelőtt nagy gyermek-előadás. Hétfőn bezárul az Astra (Apolló), de csak azért, hogy szombaton, szeptember 10-én újja születve, megújodva ismét megnyíljon. Egészségi szempontból a legmodernebb eszközökkel lesz az előcsarnok felszerelve. A közönség kényelmesen elhelyezkedhetik a kibővített előcsarnokban és három kassza áll majd rendelkezésre a jegyváltásnál. Modern dohányzó és büfé épül meleg és meleg ételek lesznek ott kiszolgálva. Négy hatalmas cserépkályha fogja a nézőteret a nézőtérre. A büfé és a váróterem szintén állandóan meleg lesz. Nem lesz kénytelen a közönség dideregni, mint a múltban. Nagy és kényelmes ruhátár készül, nem kell majd a közönségnek bundába beülni a nézőtérre. A régi Apollót újja varázsszólták: Gheorghe Popp mérnök, aki az új tervezetet készítette és vezeti a munkálatokat, Noján Demeter a közműves, Nicolaie Irinje a vízvezeték, a kanalizációt és a modern melékkelhelyiségeket készítette és szerelte fel. Romansky a termét élesztő és varázsszója újja különleges festő stílusban. Grimm József asztalosúru gyára a falak faburkolatát készíti. Schmidt festvérek cserépkályhágyára készíti a művészi kivitelű cserépkályhákat. Dula György az iroda helyiségeket és a külső testő és mázólok munkálatokat végzi. Minden jel meg van arra, hogy minden tekintetben az Astra (Apolló) egyike lesz a legjobb és legszebb mozgósínházaknak Erdélyben.

IRODALOM, MŰVÉSZET

* Ma van az első revüelőadás a Vigadó nagytermében fél 9 órai kezdettel. A teljes számú társulat tegnap már megérkezett Brassóba és az egynapos pihenőt arra fogja használni, hogy nyolc heti csernovici vendégjátékának fázadalmait kipihenje. A brassói vendégjáték műsora a következő: Szombaton: »A szerelem naplója«, vasárnap: »Szerelmi éjszaka a Bosporus partján«, hétfő: »Ha szabadjára engedek...«, kedden: »A revük revtije«. Mind a négy előadás az egész személyzet lép fel. Jegyek korlátozott számban a Klingsor hangversenyirodában kaphatók (vasárnap 11—1 óráig) és az esti pénztárnál.

Iskolaszereket legolcsóbban
WEISZFEILER KÁLMÁN
papíráruüzletében
Brassó, Kapu-u. 64. szám alatt,
a Brassói Lapok épületében szerezhet be.
(A Korona szálloda mellett.)

Iskolatáskák fiúk és lányok részére minden kivitelben, iskolai füzetek, rajzszerkek, körzők, vonalzó a legnagyobb választékban, a legolcsóbb árak mellett vételkényszer nélkül megtekinthetők.
Dusan felszerelt raktár utazási cikkekben, kofferekben, ridiküőkben, aktatáskákban, pénztárcákban, utazókosarakban, zsebkésekben, szappanokban, fogkefékben stb.

KÖZGAZDASÁG

Ha a pénz olcsó lesz...

Mitől félnek annyira a bankok?

Írta: Móricz Miklós dr.

A legutóbbi cikk abból a tételtől indult ki, hogy a pénzintézetek a magas kamatok korszaka tönkre teszi a kamatozás rendes méreteinek időszakát az, amelyben fokozatosan visszanyerhetik régi szilárdságukat és régi jelentőségüket is.

Ez a megállapítás különösnek tűnt fel; nem szoktak erre gondolni s még kevésbé szoktak eszerint berendezkedni, tehát méltán tűnhetett fel annak. A nagyközönség szemében viszont az tűnhetik fel különösnek, hogy tudva a magas kamatok keserves következményeit, miért félnek mégis annyira a bankok attól, hogy véget vessenek ennek a korszaknak?

A magas kamatok időszakában az alacsony kamatokra való átmenetel csapásnak tűnik fel, amelyre a pénzintézetek önként nem hajlandók reákszanni magukat, — pedig nem is vitás, hogy a magas kamatok őket magukat is tönkreteszik. A magas kamatok pedig az alacsony kamatok idején kíváncsának tűnnek fel és minden egyes pénzintézetnek mindig megvan az a hajlandósága, hogy az elérhető kamatok tekintetében a felső határok felé törekedjenek és nem belső józansága hanem csak a versenytől való félelem az, amely ilyenkor visszatartja a kamatok minél magasabbra való emelésétől.

A magas kamatok viszont szívós és legyőzhetetlen, mint minden bűn. A pénzintézet száz meg száz olyan okot tud felsorolni, ami mind arra kényszeríti, hogy a kamatokat magas színvonalon tartsa s hogy azokat le ne szállíthassa. És a legkülönösebb az, hogy ezek a körülmények valóban mind fenn is állanak s mégis mind önmaguk ellen szólnak.

Mert igaz, hogy a pénzintézetek ma olyan tőkékkel dolgoznak, amelyek számukra kamatteherben a sokszorosát jelentik annak, amit békében fizettek az idegen tőkéért: a betétekért, a letétekért és a visszlezárolási összegekért. Békében az idegen tőkét 2—4 százalékos közötti évi hozammal iavadalmaszták a bankok, ma a betétként még mindig 12—14 százalékos közötti tételt fizetnek, s volt idő, amikor 18 százalékos és több is járt egyes kis bankoknál: és csak nemrég még egy-két hónappal ezelőtt említette, éppen a pénzintézetek kamatpolitikával kapcsolatos viták során nekem az egyik bankvezér, hogy az ő pénzintézete most is szívesen fizet 18 százalékos olyan betétért, amely legalább egy évről leköti a betévet.

— Most, mikor az olcsó külföldi pénz a határokon áll és csak az alkalmat várja arra, hogy bejöhessen?

— Igen, most.

— Most, amikor egy-két hónap alatt megfordulhat az egész kamattendencia és hanyatlomlok zuhanhatnak majd lefelé a hihelezési kamatlábak?

— Igen, most, — felelte a pénzember, aki ezzel annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy az a várvavárt kamatzuhanás mégsem fog olyan váratlanul bekövetkezni s a pénzintézeteknek még akkor is lesz idejük arra, hogy a drága pénzeket átmenetien megfelelően elhelyezhessék és gyümölcsözteshessék.

Lehet, hogy egy kissé elragadtatta magát a vita hevében és tulbecsülte azt a kényszerítő erőt, amely kétségtelenül benne van minden meglevő helyzetben. De azért mégis jellemző ez a felfogás arra, hogy minden pénzember, minden üzletember a jelenbe kapaszkodik bele, annak él és annak a határait akarja a lehetőségig meghosszabbítani, ha az a jelen bármilyen szempontból kényelmes számára. A magas kamatok pedig a pénzembernek azért kényelmes, mert ilyen időkben ő szabhatja meg üzletfeleinek a feltételeket, ilyenkor nem kell versenyeznie és nem kell versenytől tartania, mert hiszen a magas kamatok korszaka legelsősorban és alapjában véve katasztrófális tökehiányt jelent, amit minden erővel és egy társadalomnak teljes összefogásával s természetesen pénzintézeti vezetéssel kellene a legsürgősebben megszüntetni. Így azonban kétségtelenül kényelmesebb és mivel nincsenek bankok, hanem csak bankárok vannak, egyénileg és em-

berileg meg lehet érteni, hogy ez az állapot amely árt a közgazdaságnak, árt a bank részvényesének, nem kedvez a banktisztviselőnek — azért még is kíváncs és fenn tartandó állapotnak tűnik fel a pénzintézetek döntő szavú vezetői előtt.

A magas betéti kamatok mellett a magas kamatok korszakát indokolják a pénzintézetek költségtételei is. Már hivatkoztunk arra ezekben a cikkekben, hogy a magas kamatok korszakában a bankok azt sem keresik meg, ami saját fenntartásukra kell, s mivel az emberi elme arra van beidegezve, hogy magas kamatok mellett többet kell keresni, természetes, hogy ha a magas kamatok nem hozzák meg azt az eredményt, amire a pénzintézetnek szüksége volna akkor a pénzintézetek vezetői nem az alacsonyabb kamatokban keresik az orvoslást, hanem a még magasabb kamatokban, s nem látják be, hogy éppen ez jelenti újabb kárukat.

A pénz értékének ingadozása is teljes mértékben a bankok magas kamatait igazolja, természetesen ugyanazzal az álokoskodással, mely nem merül be a gazdasági jelenségek igazi természetébe. Mert a pénz értékének elvesztése után a bank arra gondol, hogy a magas kamatokból kell alapot gyűjtenie a további pénzérték csökkenésére és nem arra gondol, hogy éppen a magas kamatok az, ami a tőkeértékét elveszi s nem jut eszébe, hogy amikor harminc százalékos kamatokot szed, — hogy a még magasabb kamatokról ne is beszéljünk, — akkor már a tőkét kéri és zsarolja vissza attól, aki elég szerencsétlen volt ahhoz, hogy ezt a pénzt igénybe vegye. Pedig így a bank önmagát itéli el arra, hogy kevesebb értékű pénzt kapjon majd vissza a kihitelezési időszak letelte után, mint amennyit kihelyezett.

S jönnek az adók, amelyeket az állam vezető pénzemberei ugyanolyan esztelenül állapítanak meg, mint ahogy a pénzintézetek a kereskedők, a termelők maguk is mindnyájan téves megítélések és téves elképzelések alapján igyekeznek felállítani mérlegeiket. Jönnek a tartalékok amelyekből éppen a magas kamatok ideje alatt nem lehet sem mit sem összegyűjteni, mert hiszen az értékcsökkenést, amelyet a gyilkos magasságú kamatok jelentenek, nem lehet számszerű meg takarításokkal ellensúlyozni. Jönnek azok a megjegyzések, amelyeket a közgazdaság tudománya is jogosnak ismer el, amelyek pedig magukban foglalják a gazdasági élet szétrombolásának csiráit: hogy a tökehiányt kicsinysege minden magas kamatot indokol, mert a kínálat csökkenésének az ár emelkedését kell maga után vonnia, márpedig a tőkének a kamat az ára.

Igen, a magas kamatok korszakában minden a magas kamatok mellett szól, csak éppen az általános tönkremenés, az egész gazdasági élet elszegényedése, a pénzintézeti érdekek feláldozása és megsemmisülése, a pénz értékének szakadatlan csökkenése, ezek a tünetek azok, amelyeknek a szakembereket gondolkodóba kellene ejteniük.

Nem valószínű, hogy a pénzintézetek vezetői között bárki is lenne, aki mindezeknek igazságát, be nem látná, de mindegyik azt mondja, hogy ő nem kezdheti el, s nem mehet messzebb mint amennyire a többi bankok mennek. Együttal pedig mindegyik kiszámítja azt is, hogy miután például a betétek kamatait nem lehet egyik napról a másikra leszállítani, bizonyos időszakon át a banknak a betéteire rá kell fizetnie.

Igen, rá kell fizetnie. De ezen feltétlenül át kell esnie minden egyes pénzintézetnek s általános gazdasági érdek az, hogy minél hamarabb essék át. Ahhoz, hogy a betéti kamatnál 18 százalékról lemenjünk 4 százalékra kétségtelenül 14 százalékos feláldozásra van szükség. De ha ez az áldozás egyszerre történik meg, a pénzintézet mégis jobban jár és a betéve is és a kölcsönvevő is, mintha a bankok kiméletesen és fokozatosan járnak el és a gazdasági életet addig nyomorgatják a magas kamatokkal, amíg csak abban egyáltalában van valami élet.

A kereskedők már legtöbb helyen átestek ugyanezen az operáción, a pénzintézeteknek

is meg kell ezt tenniük. A kereskedőknek is volt magas áron beszerzett raktárak és még a magas kamatok mellett is kénytelenek voltak az árakat leszállítani, pedig azok fennmaradására majdnem több indokuk volt, mint a mennyi a pénzintézeteknek van, hiszen az intézetek idegen tőkékkel dolgoznak, a kereskedők pedig a saját tőkéjük értékét voltak kénytelenek csökkenteni. S mégis meg kellett lenni mert a közgazdasági élet nem bír el olyan árszínvonalat, amely nem felel meg az általános gazdasági érdekeknek.

A magas kamatokat sem bírja el. Minden pénzintézet igazgatója, s minden tisztviselője, minden betéveje, minden adója, mindenki egyformán tudja, hogy nem bírja el. Valószínű, hogy ezek közül mindegyik legelsősorban pedig az igazgató egészen új érveket is fel tudna sorolni annak igazolására, hogy csakugyan nem bírja el, de nem teszi meg, mert nem tudja, hogy rendezkedjék be arra, amit nem az alacsony kamatok korszakának, hanem az egészséges gazdasági élet korszakának kellene nevezni.

Nem tudja, hogy rendezkedjék be, mert nincs benne eredeti elgondolás, hanem csak annak a majmolása, amit a másik pénzintézet csinál. Nem mer kezdeni, nem mer egészségesen és gyökeresen gondolkodni, még a jót sem meri kezdeményezni. És mivel a modern életből a felelősség érzése kiveszett, mivel mindnyájan csak azt követjük, másoljuk, amit mások csinálnak, mindnyájan közösen benne evickélünk és benne szenvedünk a bajokban és úgy látszik, mintha ezekből egyáltalában nem is volna kivezető út.

Pedig van és csak rá kellene lépni és természetesen haladni is kellene rajta.

A MAI PÉNZPIAC

Szombat, szeptember 3.

A világpiacon semmi lényeges változás. Milano az utóbbi hetek változatlan árfolyama az utóbbi napokban kis hullámzásokat mutat. A pengő szilárd.

A belső piacon Erdély-Bánát az utóbbi napokban ugyanolyan árfolyamokon adnak, mint bukaresti vevő, árfolyameltolódások nélkül. Délben egy olasz lira 8.91, egy dinár 2.91, egy francia frank 6.40, egy osztrák shilling 22.87 lej.

Zürich. Devizák (zárlatban a tegnapi zárattól való eltérések.) Nyitási árfolyamok svájci frankban. száz német márká 123.40, egy dollár 5.1870 (— 0.05), egy angol font 25.2125, száz francia frank 20.3325 (+ 0.0025), száz olasz lira 28.19 (+ 0.065), száz cseh korona 15.37, száz dinár 9.13, száz lej 3.20, száz magyar pengő 90.775, tízezer osztrák korona 0.73125.

(—) Kisállatkiállítás Brassóban. Tekintettel arra, hogy a gazdasági kiállítást szeptember 24 és 25-re halasztották el, tisztelettel értesítjük a t. egylettagokat, hogy a kisállatnyesztő kiállítást is ezeken a napokon tartják meg. Az elnök.

**Tüzi fecskendő,
a vagyon őre.**

Kedvező fizetési feltételekkel szállítja
M. CARNIOL FIUL (Technikai osztály)
BUCUREȘTI, STR. CAROL I. 24-30. SZÁM.
TELEFON: 70/71, 54/1.

A BRASSÓI LAPOK a romániai magyarság ügyét szolgálja. Aki a Brassói Lapokra előfizet, a romániai magyarságot erősíti.

SPORT

(x) A magyarok újra legyőzték a belgát a bolognai vízipóló-mérkőzésen. Megtörtént, hogy a bolognai uszómérkőzések során lebonyolított vízipóló bajnokságoknak egyik legutolsó mérkőzésén a magyarok az angol bíró rosszakarata biráskodása ellenére megverték a belgákat 3:2 arányban. A mérkőzést 58 másodperccel előbb kezdte a sötétségre hivatkozva. Este a zsüri összeült dönteni afelett, hogy a hátralévő öt lejátsszák-e, vagy az egész mérkőzést újra játsszák. A döntés a belgákra kedvezően esett el, vagyis elrendelték a mérkőzés újrajátását. A zsüri döntése nemcsak a magyarok között keltett nagy felháborodást, hanem a magyarokkal szimpatizáló olasz közönség körében is. Az elégedetlenség nagy tüntetésekre vezetett. A stadionban a hirre hallatok miatt felborult a rend, a közönség hangosan követelte az igazságtalan zsüri lemondását. A rendet csak az előhívott nagyszámú rendőrség tudta helyreállítani.

A mérkőzést a tüntetés ellenére is újrajátszották. A játék ismét a magyar csapat megeredmelt győzelmére vezetett: a belgát legyőzték 4:3 arányban és ezzel biztosították a döntőben való részvételüket.

A vízipóló mérkőzés egyéb eredményei: Németország—Spanyolország 9:0, Franciaország—Svédország 4:1. A francia és magyar győzelmei után eszerint a döntő mérkőzést Magyarország és Franciaország játsszák. A találkozás valószínűleg a magyarok győzelmével fog végződni, tekintve azt, hogy pár nappal ezelőtt a magyarok a franciákat 9:2 arányban fölényesen verték.

(x) Bukarest—Brassó és nemzeti pentatlon mérkőzés. Vasárnap délelőtt kilenc óráig három óráig lesz a brassói olimpia sportpályán Bukarest és Brassó városa között a pentatlon versenye, továbbá a nemzeti pentatlon, melyre sok idegen versenyző is nevezett. A versenyek előreláthatólag izgalmasak lesznek és szép eredmények várhatók.

(x) A Hargita BMLE mérkőzéssel kezdődik meg a bajnoki szezon. A brassói kék labdarúgó bajnoki szezon vasárnap a Hargita—BMLE mérkőzéssel megkezdődik. A mérkőzést Székelyudvarhelyen játsszák. Az eredmény teljesen nyitott. Az MLE csapata az utóbbi időben Brassó első csapatánál közelmegkedett, a Hargita pedig nemrég tett tapasztalatot erejéről, mikor a Brasoviát megverte, s a marosvásárhelyi MLE csapatával pedig eldöntetlenül játszott. Udvarhely közönsége szép, izgalmas mérkőzést fog látni a két erős csapat bajnoki találkozóján.

(x) Románia futbalcsapata mégis részt vesz az olimpiáson. Pár héttel ezelőtt megkötötték, hogy míg az összes államok komolyan készülődnek az 1927. évi amszterdami olimpiára, addig Romániában alig foglalkoznak a kérdéssel. Egymás után kaptuk a hírt a külföldről, hogy a parlamentek ennyi ennyi költséget szavaztak meg az állam részére, ezzel szemben Romániában még a múlt kormány által kilátásba helyezett szerepet is törölte a liberális kormány. A sportközpont azonban a magasabb érdeket látva szem előtt tartotta, hogy a román kormány szűkkeblűsége ellenére is kiküldi valahol a válogatott futbalcsapatot. Ha a kormány nem ad pénzt, a központ az ország sportközönségére támaszkodva mégis megteszi a szükséges összeget. A központi bizottság úgy határozott, hogy az eddigi 1 millió forint adót, melyet minden sportos után szedtek, felemeli öt lejre, azonnal elrendelte, hogy minden körület október kilencedikén rendezzen olyan mérkőzést, melyben a körület legjobb csapatai találkoznak, s mely mérkőzés a legnagyobb hasznot hozza. E mérkőzések bevétele az olimpiai alapra megy. Az öt lejes olimpiai jegyet mindenkinek, aki a sportpálya területére belép, kötelessége megvenni.

(x) A 4x200 méteres gyorsúszóverseny a magyarok és a németek között dől el. A bolognai 4x200 méteres gyorsúszóverseny első előfutámában első Németország 10 p. 34 mp. idővel. 2. Svédország 10 p. 36,6 mp. 3. Ausztria. 4. Jugoszlávia. 5. Franciaország. A második előfutámában első Magyarország 10 p. 30 mp. 2. Olaszország 10 p. 19,2 mp. 3. Svédország 10 p. 29,2 mp. 4. Anglia. 5. Franciaország.

A döntőt a magyarok és a németek vívta, s előreláthatólag izgalmas harc fog fejlődni a két csapat között.

A bolognai versenyek egyéb eredményei: 200 méteres mellúszás döntőjében első Rademacher (német) 2 p. 50 mp. 2. Passfeld (német) 2 p. 53 mp. 3. Parrys (belga) 2 p. 54,8 mp. 4. Schäffer (osztrák) 3 p. 1 mp. 1500 méteres gyorsúszás döntőjében első Arne Borg 19 p. 07,3 mp. Jobb az eddigi rekordnál 57 másodperccel. 2. Perentin (olasz) 21 p. 50,4 mp. Olasz rekord. 3. Rademacher (német) 22 p. 4. Antos (cseh) 22 p. 01,2 mp. Cseh rekord. 5. Halassy (magyar) 22 p. 05 mp. Új magyar rekord. 6. Fehér (magyar) 22 p. 05,4 mp.

Vajda (magyar) bekerült a műugrás döntőjébe.

(x) A római diákolimpiász újabb eredményei. A diákolimpiász kardcsapatbajnokságában első helyen szerepel Olaszország 8 győzelemmel, 57 kapott tussal. Második Magyarország 8 győzelemmel és 62 kapott tussal. Az egyéni kardbajnokságban 1. Manoli (olasz), 2. Bondoux (francia), 3. Dudo (francia). Atlétikában első Magyarország, uszásban második, vívásban harmadik. A pontszám Magyarország és Olaszország között egyenlő, utánuk Franciaország következik. A hegemonia a futball és tenisz mérkőzések lebonyolítása után dől el.

(x) A legközelebbi Európa-bajnokságot Pécsen rendezik. A bolognai uszóiértékesítés nemzetközi elnöke a svéd Bergwaldot, titkárrá a magyar Dónáthot választották. Elhatározták, hogy a legközelebbi Európa-bajnokságot 1930-ban Pécsen rendezik.

MEZŐGAZDASÁG

— A szeptemberi gazdasági kongresszusok és kiállítások. Szeptember hónapjában több nagyjelentőségű kongresszus lesz, melyeken a mezőgazdasági és az ezzel összefüggő kérdések kerülnek megvitatás alá. A legelső nemzetközi kongresszus Budapesten lesz szeptember 4-én és 5-én. A kertészek rendezik. Bécsben 19 és 25-ike között szintén nemzetközi kertészi kongresszus lesz. Linzben 9-én lesz a mezőgazdák nagygyűlése, Münchenben 24 és 25-én a német kiserőszak napja. A kiállítások közül legjelentősebb a szeptember 4 és 10 közti nemzetközi őszi mintavásár. 10—18 között pedig Brüsszelben nemzetközi kertészeti kiállítás. Frankfurtban (a. M.) 18—21-én őszi mintavásár. Gmundenben 3—8-ig mezőgazdasági kiállítás és nagy népünnepély. Grazban 3—11-ig őszi mintavásár. Laibachban 10—17-ig szintén mintavásár. Lecurwardenben (Hollandia) 5—10-ig friss mezőgazdasági kiállítás. Linzben 3—18-ig mezőgazdasági és ipari kiállítás. Prágában 18—25-ig nagy őszi mintavásár. Reichenauban (Kn. m.) 10—13-ig dísznövény, dízslia és gyümölcs kiállítás. Saanban 3—11-ig gazdasági és erdészeti kiállítás. Szalonikiben 18-tól október 3-ig mintavásár. Stockerauban 10—18-ig alsóausztriai országos kiállítás. Szentesen 24—28-ig mezőgazdasági kiállítás. Varasdon 25—27-ig mezőgazdasági kiállítás. Zug (Svájc) 7—9-ig tenyészbirovásár.

— A kormány Aradmegyébe telepít vissza magyarországi románokat. A kormány Aradmegyében az agrárreform útján nagy területek birtokába jutott, amelyekre azokat a románokat telepíti, akik Magyarországról Romániába akarnak beköltözni. E telepítések főcélja a határszél elrománosítása és kevésbé a földbirtokpolitika.

— A kormány tengerit oszt ki az inséges területeken. Tatarescu miniszter erdélyi körútja alkalmával Arad, Hunyad, Kolozs, Alsófehér és Lordaaranyos vármegyéket tekintésével tárgyalva megvitatta az inségesben lévő lakosságnak ócska tengerivel való ellátását. A tengeri kiosztását járasként egy-egy bizottság fogja végezni. A szétosztásra kerülő tengeri állomások állomás körülből 600 lejbe fog kerülni.

Három
ügyes kiszolgáló
azonnal kerestetik, masamódok előnyben,
K. Szabó Rózsika
kalapszalonzában.

A Brassói Lapok hirdetései naponként százezer ember olvassa

A CSAVARGÓK KINCSE

Regény

18

Irla: Szekula Jenő

— En? Sehol! Kinek köll ma egy öreg ember. Azt csak nyügnék veszik. Ha kétszer is annyit dolgoznék, mint a fiatalja. akkor sem lennének hozzám bizalommal.

Megáll. A gyors járás kifulladásztotta. Hangja már egészen rekedt. Vörösszegélyű szemét elárasztják a könnyek.

— Csak maga segíthet rajtam. Homoki ur. Csak maga.

Megragadja az ifju kezét. Mint a vízbe fulló, — mikor a mentő szalmaszál után kapdos.

— En? Hogyan? Beszéljek talán a Kellér urral?

— Nem használna az semmit.

— Magam is azt hiszem. Szavamnak nincsen akkora súlya a főnök urnál. De mit tehetek?

Sauer megáll tétován. Apró, szürke szem az ifju arcába mered. Sokáig nem meri kimondani.

— Mondjon föl! Akkor a főnök kénytelen lesz engem megtartani. Mert hamarosan nem fog találni másvalakit, aki szögről-hegyre kiismerje magát a boltban. Akkor majd jó lesz az öregcsont is.

— Hogy én otthagylam Kellér urat? — kiált föl az ifju ijedten.

— Mást meg sem miernék kérni ekkora áldozatra. De maga még olyan fiatal, s olyan jó szíve van. Állást is talál egy-kettőre. A lányok bomlanak maga után. Oda járnak majd vásárolni, ahol maga fog kiszolgálni. Üdvöskéje lesz a konkurrens boltosoknak. Boldog lesz, aki előbb leszegődteheti.

Az ifju meredten tekint maga elé a földre.

— Jól van... legyen... — hebegi. — Igaza is van Sauer ur. Azt hiszem, előbb fogok új kenyérhez jutni, mint maga.

Boldogan nyujtotta a kezét Sauernek, aki csaknem megcsókolta azt, s az öröm könnyeivel akarta telehullatni.

— Ugyan, ne hálálkodjék, Sauer ur... nem érdemes... ilyen kis semmiség miatt.

Homoki állotta is a szavát.

Otthagya a puha fészket, hogy helyet csináljon egy másiknak. Fölmondott. Bár: hogy marasztalták is, nem akart tovább a helyén maradni. Otthagya a meleg födelet, ahol jól érezte magát és vele is mindenki meg volt elégedve. Csakhogy segítsen valamit egy veszendő öreg emberi életen.

Akkor is hetekig éhesen és állástalanul csatangolt a főváros utcáin. Kegyetlen megpróbáltatásokon esett keresztül, míg ujabb földélhez és kenyérhez jutott.

De nem okult belőle.

A szekerce most lehanyatlik az utonjáró kezéből. Sápadt, arccal dadogja:

— Az volt a baj... hogy én mindig lehajoltam az elbukottakhoz, hogy fölemeljem a földről és letörölgessem poros homlokát. Kiméltem a gyöngéket és a tehetetleneket s nem állottam utjukba, ha kenyérért nyujtották ki aszott és reszkető kezüket. Engem meg mindig félrelöktek. Keresztülgazoltak rajtam a nagyobbak és az erősebbek.

Rekedt sóhajítás szakad föl az utonjáró tikkadt melléből. Dermedten bámulja a föl-prózsásra itélt csonka fatönköt.

Mert az irás szavai szerint járt el: szerette felebarátait, jobban, mint önmagát s talán emiatt is üldözik őt embertársai jobban, mint másokat. Bekíséri minden rendőrt aki az utcán álltalan találja a padon: csavargó, bitang, koldus, orv, tolvaj, lopó, duhaj, ragadozó, cenk meg lator titulusokkal illetik. Az ajtókat dühödten csapják be az orra előtt, ha egy darab szárazkenyérért bekopogtat. Lábíkráit is gyakran kikezdi harapóskezdő komondorok.

Pedig csak az a hibája, hogy jobb, mint a többiek.

Mégis, ha nyári délutánokon, míg a férfiak künn dolgoznak a mezőn, ő meg gyűrött kalpagban, rostás szakállal, tépett ködmönben botorkál végig a falvakban, — az anyák ijedten rohannak ki az utcára, játszadozó gyermekeik után, hogy valami kárt ne tegyen bennük az a félelmetes külsejű idegen.

— Gyertek be gyorsan! — csippennek föl, rekedt félelemben. — Mert még elragad benneteket az utonjáró!

(Folyt. köv.)

Uj előfizetőknek az eddig megjelent folytatásokat díjmentesen megküldjük.

Mély fájdalommal lesújtva, fájo szívvel tudatjuk, hogy a felejtethetlen, jó édesanya és nagymama

Vadas Sándorné

szül. Széles Mária

életének 55-ik, boldog háasságának 34. évébe rövid szenvedés után f. hó 2-án d. u. 5 órakor visszaadta lelket Teremtőjének.

Drága halottunk hült tetemét f. hó 4-én délután 4 órakor fogjuk a Gyár-ut 39. alatti gyászaházból a postaréti temetőbe örök nyugalomra helyezni.

Drága halottunk, Isten veled!

Brassó, 1927. szeptember 2.

A gyászoló család

A BRASSÓI LAPOK

ELOFIZETŐI

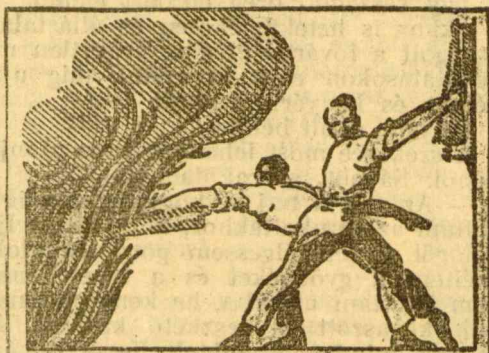
a Herz-féle kölcsönkönyvtárban

50% KEDVEZMÉNYBEN

részesülnek

KÖNYVCSERE MINDENNAP

Magyar-nemet-francia-román-angol könyvek. Budapesti újdonságok naponta érkeznek.



MINIMAX
Bucaresti, Str. Rinocerului 17.

A világ legjobb tűzoltó-készüléke.

Biztos, olcsó, könnyen szállítható. Saját képviselők minden városban. Brassói képviselő: Ifj. Prediger Frigyes, Cérna-u. 5. — Telefon 49.

Felkérjük a régi Minimax-tulajdonosokat, hogy készülékeiket felülvizsgálat céljából képviselőinknél bejelentés.

Mini-mális befektetés. Max-imális teljesímenyt.

2501

Szakszerű román-nemet-francia-magyar fordításokat, gépeléseket, sokszorosításokat és beadványok elkészítését vállaljuk olcsó díjazás mellett. Megbízásokat elfogad a „Brassói Lapok” kiadóhivatala.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 6 lei. - Vastagabb betűvel 12 lei. - Állást keresőknek 250% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 60

Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladása esetén minden három fizetett megjelenés után egy ingyen-megjelenést adunk. **Hirdetési díjak előre fizetendők.** — Csak válaszhelyekkel felszerelt kérdőújságokra válaszolunk.

Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjjal nincsen hátralékban, mindaddig, amíg előfizetése tart, **havonként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen ingyen közlünk** a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi igénybe, az a következő hónapokban az elmult hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát előre igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díjat ténylegesen előre befizete

Vétel — eladás

Eladó 3-4 tonnás 30 HP. Márta-Astra teherautó hátul tömör dupla új gumival igen erős kocsi jó karban, árának fele megvételkor, fele 3-3 hó alatt fizetendő. Közelebbi szivességből Bartha Árpádnál Szt. Gheorghe megtudható. 8055

Villa építkezésre alkalmas kert sürgősen eladó. Kőbánya-utca 25-d. 8049

Keresek használt jó karban levő önműködő betegtoló kocsit megvételre. Illyés 147 Crizbav. 8047

Jömeneteli vizimalom eladó. Pajor György Bodófa. 8046

Egy szép furnirozott ruhaszekrény eladó Siegel Károlynénál Katalin-u. 13 E 793

Szalagfűrész és egyengetőgép használt üzemképes állapotban eladó Bran r. t. Brassó-Bertalan. 7975

Uhu baglyot, közepkorut megvételre keresek Gründl Kálmán gyógyszerész, Sírja Világos. E. 784

Sarokház eladó Sfântu-Gheorghe főterének legforgalmasabb pontján nagy telekkel. Cim a kiadóhivatalban. E 773

Keresek megvételre műszaki munkára alkalmas körző felszerelést Mészáros, Crizba 140. E 789

Állást nyerhet

Keresek 9 éves kis leánykámhoz egy szót és szerény igényű gyermek leányt, ki németül is beszél. Leveleket „Szerényigényű 13” jelige alatt a kiadóba kéretnek. E 699

Egy perlekt manicűr kisasszonyt keresek azonnali belépésre jó fizetéssel Elit Salon. 7996

Állást keres

Mérlegképes könyvelő-levelező, adószakember, állást keres. Magyarul, németül, románul dolgozik. Évtizedes gyári gyakorlat. Meghívások „Leikiismeretes” jeligére a kiadóhivatalba. 7969

Magyarul, románul beszélő vasmunkás házimesteri vagy kapusi állást keres Hátulsó-u. 24 E 754

Fiatallapú és papírkereskedő segéd állást keres. Radó László Trg. Muresz Ritz fürdő. 8040

Könyv, papír és írószerkereskedő, ki a román, magyar és német nyelvet bírja, azonnali belépésre állást keres. Megkereséseket „Vidék” jeligére a kiadóba kér. 7860

Lakás

Üzlethelyiség és egy nagy szoba kiadó, Cérna-utca 7. 7991

Keresek 2-3 szoba konyhás lakást, Brassó bármelyik részében. Veleményes kertés külföldi telkek előnyben. Bővebbet a kiadóban. 7770

3-4 középiskolai tanulót (rituális) teljes elátásra elfogad iskolai idejére intelligens zsidó család. Családias gondozás, szigorú felügyelet. Érdeklődők írjanak „jó nevelés” jeligére. 7769

Gróf Monte Cristo

Dumas világhírű alkotása, a legizgalmasabb regény, az irodalom elismert remekműve

megjelent könyv-alakban

1000 oldalon, 50 képpel, tartós felvázson kötésben.

Ára csak 160 -- lei.

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

Brassó, Ferdinánd-király (volt Rezső) körút 6. sz.

Vidékre 160 lei beküldése ellenében ajánlva, portómentesen küldjük.

Megjelent! Megjelent!

Némethy József:

Kőműves-mesterség

Gyakorlati kézikönyv kőművesek, munkavezetők, vállalkozók s főleg kőművesmesterei vizsgára készülő gyakorlók és segédek részére.

Hatodik javított és bővített kiadás

535 oldal. A szöveg közönyomott 920 képpel.

Ára 500 lei.

Az összeg előzetes beküldése ellenében portómentesen, ajánlva szállítja a

Brassói Lapok Könyvosztálya.

68-68

Brassói zsidó családnál 2-3 iskolás fiu teljes elátást és leckeórákat kaphat. Cim a kiadóban. 8042

Két szobás konyhás lakást keresek Bolonyában. Cim E. 791

Butorozott szoba konyhával együtt kiadó. Korház-utca 12. 8051

Kastélyt, bárhol állandóan jövedelmezővé teszek, penzió létesítésével. Tulajdonosok kastély részletes leírását közlik „Füldőigazgató” jeligére a kiadóhivatalba. 8041

Modern négy szobás lakás villanyal Bolonyában kiadó. Közelebbit: E 790 sz. alatt a kiadóhivatalban.

Kiadó családi ház Bolonyában, közel a vasúthoz, amely áll: 3 szoba. (parkett-villany, cserépkályha), hall, nagy udvar, konyha, kamra, pince. Érdeklődni Sára Aladár, Szent-János-u. 5 sz. E 10

Vegyes

Tisztítsa nálunk felhőnműtést és úgy kapja vissza, mintha új lenne Wlaat & Wlaat Buzasor 3. 6164

Bűkkházban villázott megrendelhető bármely tételben Szakács Józsefnél Gara Augustin. E 785

Hová, háová uram? Megyek Pál Miklós ur dívat-szabóhoz a Hosszu-u. 58 szám alá, mert csak ott készülnek a legelegánsabb és a legolcsóbb dívat öltönyök. Ugyanott egy jó családból való fiu tanulónak fölvetetik. E 787

Főmolnári állást keres. Hasonló minőségben több malomban működött egyén. Megkeresést azonnalra „Józan” jeligére a kiadóba kérek. E 783

Csizma és cipőszállítását vállalja Nagy József, Porond-utca 45. E 770

Ne felejtse el társai szükségletét Weintraubnál fedezni. Raktár Romántemplom-u. 2. E. 201

Szállítunk házhoz saját termelésű prima aprított bűkkfűt. Megrendelhető Pollák Testvéreknel Brassó, Bertalan. Telefon 106. Sülyért a fa minőségért szavatolunk. 8048

Schelker Reinhold kamester szabadságát visszavált és órákat ad még pedig: hegedű, zongora, elmélet. Jelentkezni lehet közép-a. 10 l. 8044

Cserépkályha rakítás és szerelés. Rózsafut 16 szám. E 786

Cipőket és felsőruhákat méltányos áron készítek. Pontos kiszolgálás. Jóna Elek, Hátulsó-utca 30. E 788

Töltőtollak

javítását vállalja ILLYÉS optikus Kapu-utca 48. Töltőtollakhoz arany tollhegy állandóan rakítáron.

Bérbe kerestetik rövid zongora. Cim E 77 sz. alatt a kiadóban.

Kelemenné Zafureczky Beria regényei:

Asszony átka az asszony 80 lei

Simonyi obesterné . . . 80 „

Az embergyűlölő . . . 80 „

Kaphatók minden könyvkereskedésben. Postai megrendeléseket az összeg előzetes beküldése ellenében portómentesen ajánlva elintézi a kiadó:

Brassói Lapok

Könyvosztálya

Brassó, Ferdinánd körút 6 szám.

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdavállalatának körforgógépén. — Braşov—Brassó.